

Életünk

AZ EURÓPAI MAGYAR KATOLIKUSOK LAPJA

Herrn Prof.
Dr. Gajáry Aladár
Pristerseminar
7000 Chur

VII. évfolyam 1. szám (7. Jahrgang Nr. 1.)

A Z St. Gallen — Erscheint monatlich

1975 január 1.

A Szentatya megnyitotta az 1975-ös szentévet

Azt a szertartást, amellyel VI. Pál pápa megnyitotta az 1975-ös szentévet, karácsony éjjel negyvenöt ország lakóinak közvetítették a televíziók. A pápa nagy kísérettel valamivel éjjél előtt megérkezett a szent kapu elé. Ezt 25 évvel ezelőtt, 1950-ben, a megelőző szentév végén XII. Pius zárta be szintén ünnepélyesen. Második utódja negyedszázad múltán három jelképes kalapácsütéssel adott parancsot a befalazott szent kapu feltáráására. A szimbolikus jelre a vatikáni munkások percek alatt eltávolították a hatalmas, kettősfalú templomajtót az útból. A megnyitott kapun az Egyház feje lépett be elsőként a Szent Péter Bazilikába; a pápai oltárhoz vonult, amelynél ünnepélyes éjjéli szentmisét pontifikált.

A most megnyílt szentév jelszavai és programja a megtérés, a megtisztulás és kiengesztelődés. A hírügynökségek úgy tudják, hogy a Vatikánban az év folyamán hat-nyolc millió zarándokra számítanak, akik azért keresik majd fel az örök várost, hogy elnyerhessék a jubileumi búcsút és töltekezhessenek a szentév kegyelmeivel. A pápa a szentmise alatt mondott homíliájában visszamutatott a szélesre tárt szent kapura és úgy szólította fel az egész emberiséget, hogy lépjen át rajta a szentévben és találja meg Isten templomában a bűnbánat és a kiengesztelődés felé vezető utat.

A Szentséges Atya ezt a felhívását megismételte az összes keresztények és a nemkeresztény vallások felé, sőt a hitetleneket is meghívta és felszólította őket is arra, hogy kezdjenek «párbeszédet» a szentévben a katolikusokkal. Szó szerint ezeket mondta: «Meghívásunk szól a távollévőknek, az eltévelyedetteknek, a magukra maradt-

VI. Pál pápa «urbi et orbi» áldást oszt a Szent Péter téren.

taknak, az elkeseredetteknek, a bezárt szívűeknek és azoknak is, akik a vallással és a hittel szakítottak. Jöjjetek, jöjjetek, mindnyájan! Nemcsak egy napon, hanem az egész év folyamán várnak benneteket templomaink szélesre tárt ajtóikkal!»

Róma másik három főtemplomában egy-egy pápai legátus nyitotta meg hasonló szertartással a szent kaput. A Lateráni Bazilikában Traglia, a Maria Maggioreban Confalonieri és a Szent Pál Bazilikában Poletti bíborosok. A pápa és legátusai a bezárt kapuk előtt ezt az imát mondták: «Nyissátok meg előttem az igazság kapuját, az Úr kapuját, melyen átlépnek az igazak. Így

akarok, Uram, én is házadba lépni és ott Téged térdem állva imádni».

Karácsony napján a Szentatya a Szent Péter Bazilika erkélyéről beszélt a hatalmas teret betöltő zarándokokhoz (fenti kép) és utána «urbi et orbi» áldását adta. A karácsonyi örömhírt, a megtestesülés titkát többek közt így dicsőítette: «Milyen gyönyörű, mily nagyszerű, szinte prófétai ebben az ünnepélyes órában erről a hatalmas térről megismételni a lelkesítő angyali üzenetet: 'Ne féljete! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: ma született az Üdvözítő Dávid városában. Ő a Messiás és az Úr...' Örvedetes, történelmileg hiteles üzenet ez, amely szabaddá tesz bennünket és megnyitja nekünk az eget.»

P.P.
6430 Wettingen 1

Az idő

Apám műhelyablakába az égbeszűrő jezsuita templom órája odalátszott. Még iskola előtt megtanítottak a mutatók kergetődző játékára. A negyedek, felek, percek s másodpercek zeg-zugára. Házunkban nem volt szükség falórára. A toronyóra vert még éjjel is. Rászoktatott az idő megbecsülésére. Pontosságára. Akkor még nem volt korunk egyik átka a televízió. Mi iskolások olvastunk érdekes könyveket a fércelő segédeknek s gomlyukkötő inasoknak. Időben ágyba mentünk, mert reggel a szigorú tanárnak írtak ki ministránsnak. Vagy a morózus, kövér kanonoknak. A hajnali szürkület óraverése siettetett sokszor első hótaposónak a sekrestye felé.

A gyerek az óra számlapján szabad szemmel is látja a mutatók ugrását. Azt hiszi, hogy az időt a számokra mutató zágerok gyártják. Pedig, ha összeakadtak, vagy a harangozó elfelejtette fölhúzni — a nap akkor is fölkel és lenyugodott s a kakas se tévesztette el kukorékolását. Az első megrökönyödést az órás-üzlet kirakatába való bá-méskodás okozta. Bizony a vekker, a kakukk, az ingás, a húzós, a zenélő, a zseb- és karórák másként mérnek. Kevesebb a pontosság az órásbolt ablakában, mint az utcán az emberek között. Föltámadt a kétely: mégse áll az idő az órák hatalma alatt, melyeket a sánta órás gyógyítgat, vagy a huzatos toronyba lopakodva magunk is elbabráltunk.

Az óra varázsa mégiscsak megbabonázott. Papírból nyírtuk ki a körzővel megrajzolt karikát s alulról mozgattuk a feketére festett nagy- és kismutatót. Vásárfiának is kaptunk, de az magától nem járt. Az első, igazi óra tulajdonosa láncsal együtt a bérmaapám jóvoltából lettem. Mikor fénylő, fémes testét először szorongattam boldogan a markomban, nem gondoltam, hogy 30 évig fog szolgálni s még külföldre is elkísér, ahol hűtlenül a praktikusabb karórára cseréltem. Pedig hány üvegjét darabokra törtem. Mindjárt az első nap nadrág repedéssel is kapcsolatban, ahogy az eperfa tribünre kapaszkodtunk, hogy suttyomban, jegy nélkül megnézhessek a Kalocsai Haladás és a Dunszoki Összetartás focimérkőzését. De sokszor meg-egreciroztatott ez a kis síkos ketyegő szerkezet. Maga alá gyűrt rabszolgájául. Tetszik-nemtetszik, kivert az ágyból. Véget vettetett a zenének. Vétőzött. Siettetett. Szorongva szorongat-

tam, hajtottam volna előre: jaj csak ma ki ne hívjanak. Átkoztuk a részeg bidellust az izgalmak miatt, ha néhány minutummal később kolompolta a tízperces szünet kezdetét. Aztán újból a hideg rázott: sohasem akart végére érni a görögóra. Reszketve lestük: markolja-e már csörgő láncával együtt vaskos zsebóráját a szadista latin-tanár. Mi nem voltunk olyan intelligensek, mint a mai gyerekek, akiknek minden az ölkébe hull. Irgalmatlanul megdolgoztattak nevelőink. (Hál' Istennek!) Ha valaki nem tanult, nem könyörögtek neki, hanem rácsaptak: elmégy inasnak!

Mindenesetre ama években az idő nyugodt és lassú volt. Aki lelépett a járdáról, biztos lehetett, hogy baj nélkül átjut a másik oldalra. Zebra nélkül is, akárhol.

Az iskolában a sok minden között lépésről lépésre megtanultuk, hogy nem az óráktól jön az idő, hanem Isten hozta létre ezt is, mint a tengert és égboltot. A világgal kezdődött az idő, de Isten kívül van az időn. Benne nincs előtte-utána, se tegnap-holnap, se múlt-jövő, csak jelen. Agyunkba ágyasztuk az örökkévaló fogalmát is. Aki ezt megismeri, az nem akar elmúlni többé.

A Föld forog tengelye körül s ezt használjuk a reggel, dél, este mérésére. De a Nap körül is s ez jelzi a tavasz, nyár, ősz, tél múlását. Az egész kanyar az-év. Ugyan hány telhetett el azóta, hogy a Föld kifröccsent a Napból, de a centripetális erő nem engedi megszökni. Még az is világos, hogy van greenwichi idő. A kínaiaknak máskor van a hajnaluk. Ausztráliában lubickolnak, míg mi vacogunk. Megértettük a Holdhónapokat. A Venus és Mars másféle pergését és keringési idejét. Am ott nincsenek percek, mert nincs ember, aki kitalálta ezt az időmércskét. Hű! a csillagrendszerünk kora. Milyen öreg a mindenség?

Egyre sötétebb lesz a világos. Amúgyis szeretünk agyonkomplikálni, definiálni s annak részeit külön külön magyarázni. Egyre jobban belegabalyodunk, mint a részeg ember. A filozófia kozmológiája után kedvetlenül legyintettünk: most már végleg nem értünk simmit. Az eddig egyszerű érthetlenné gubancolódtott. A nagy elmék lehet, hogy megértették. Agytekervényeikben talán evidens volt nekik, csak nem tudták kimondani. Dehát mindenki úgy van: alig tud valamit, nem talál meg-

felelő szavakat. Talán nincsenek is egzakt fogalmaink. Kimondom: vese-görcs. Majd tanítani kezdem: 3 napos, ismétlődő, kőkozta, alkoholozás következménye. Ha teljesen is jellemeztem, még hátra van, hogy az enyém-e, vagy Jánosé. De ezzel el is bizonytalánosodott az állításom, mert a fájdalomra egyedenként másként reagálunk. Az állmatlanul hánykolódónak másként, lassabban múlik az éjszaka, mint a kedvesét randevúra váró fiúé. Ha úgy várja, hogy izgalmában torkában dobog a szíve, gyomoridegességet kap s minden percben a füléhez nyomja a karóráját — jár-e még. Az asztalomon Benczur: Vajk megkeresztelése és egy Rouault kép. Kinek melyik tetszik? A kereszténységről vallott életérzését is jelenti. A pompás monsignoré vagy a lényeglátó, puritán szt. Ferencé. Ezért reménytelen dühöngeni bizonyosak pontatlanságán. Hiába hozok föl akár emberségi motívumokat, hogy a másíknak miatta elvesztett félórája is fontos, csak nevet lefitymálva, hogy bizony ő nem rabszolgája a perceknek. A csak satirozni tudónak nincs színélménye. Nemcsak a térérzék hiányozhat, hanem időszony is van. Az agy termeli ezeket is akár-csak a színeket, ízeket, hangot, fájdalmakat. A természetben ki mérné az emberen kívül a történéseket, a két esemény közötti távolságot.

Newton szerint a mindenségben van egy hely, ahol semmi se mozog. Ez az universum időnkívüli középpontja. A művészek is próbálják az időtlenséget mozdulatlansággal ábrázolni. Az egyiptomi gulák a rebbenés nélküli örökkévalóság szimbólumai. A diszkoszvető a belendülés és eldobás közötti holtpontra merevedve kimarad az események sodrásából. Ha a pergő filmet kikapcsoljuk, nem rúgja be a gólt a futbalista, nem sül el a revolver. Carpaccio is ilyen öröklétbe varázsolja történeteit. A billenő gondola a föl és le, a hullám és evezőcsapás erőösszetevőinek az egyensúlyába szorul. Akárcsak a gázdagolás és motort a fogaskerékhez kapcsoló surlópofák ereje állva tartja a lejtőn is a kocsit. 500 év óta Velencében születtek, szaporodtak, motorcsonakok piszkolják a vizet, de a kép kihorgonyozta magát a századokból, mint megbabonázott pillanat. A klasszika is a horizontális és vertikális egyensúlyába sűrített nyugalom. Álmainkból is kilúgozódott az idő. Apám él, vár a kapuban, mikor hazajövök. Anyám süti a kenyeret rámnéző csodálkozó tekintettel.

Mit mondjunk azoknak, akiknek ki-

Ó, természet...

Nem kell, hogy költői lélek lakozzék valakiben, mégis csodálatba ejtheti például egy frissen behavazott téli táj nyugalma, békéje és szüzi tisztasága. S a kinek nincs ilyesmire szeme, az viszont elgyönyörködhetik a tavasz virág- és illat-, vagy az ősz szinpompájában. A hívő ember ilyenkor önkéntelenül a sok szépség Alkotójára gondol és szíve megtelik hálás imádsággal.

Egy másik út Isten felé az emberi értelem számára van fenntartva, hogy a természetben rejlő és csak lassan, kemény emberi munka és kutatás révén napvilágra lépő bölcsesség által kapjon utalást és útmutatást a Teremtő felé. A múlt század végének, az addig elért tudományos eredményekkel büszkélkedő tudós világa magabiztosan hirdette: «Mindent tudunk! S ami még hátra van, az csak néhány részletkérdés.» Ma viszont pirulva gondolhat vissza az ember azokra az időkre: milyen jelentéktelen kezdet is volt az, a mai tudásunkhoz képest?! Az akkor élt embernek például még halvány fogalma sem volt az anyag szerkezetét illetően! Ma mindenesetre már többet tudunk, s a tudomány világa szinte minden nap újabb és újabb kutatási eredménnyel, fölfedezéssel áll az emberiség elé. De mert minden újabb fölfedezés ahelyett, hogy oldozgatná, egyre csak kuszáltabbá teszi a tudományos problémák gordiusi csomóját, s a múlt század tudományának: «Mindent tudunk!» hangos szózatából egy csendes, szinte alázatos önvallomás lett: «Sok mindent tudunk, — de még sokkal több az, amit nem tudunk!»

A «Science» c. amerikai tudományos

szakfolyóirat egyik száma hoz erre vonatkozólag egy találó példát, mégpedig a «skunk», az amerikai görény életéből.

Ez a görény, akárcsak európai testvérei, a borzak családjába tartozik és az a tulajdonsága, sőt képessége, hogy förtelmes bűzt tud kelteni maga körül. Ez a bűz az ő fegyvere, ezzel védekezik támadói ellen: megvárja őket, egészen közelre, azután a farka alatt lévő mirigyből egy félelmes bűzt árasztó váladékkal megcélozza ellenfelét. Erre ez hanyatt-homlok menekül és egész életén át bánja, hogy találkozott a görénnyel, főleg ha a «lövedék» telibe talált.

Az emberi szellem előtt úgy látszik nincs akadály, a görényi «infernális» bűz legalább is nem. Két amerikai tudós, K. Anderson és D. T. Bernstein ugyanis nem sajnálta a fáradságot (meg az érzékeny szaglószerveket) és kikutatta ennek a bizonyos görényi önvédelmi váladéknak titkát, kémiai összetételét. S ha az eredmény vegytani képletével nem is szolgálhatok, maga az eredmény rendelkezésünkre áll. Ime: a görény három «illat»-anyagból állítja össze szagos önvédelmét, mégpedig a következő arányban: 4 : 3 : 3, vagyis: 4 rész transz-2-bután-1-thiol * 3 rész metil-1-butánthiol * 3 rész metil-1-(transz-2-butanyl-)diszulfid. Ugye milyen egyszerű az egész?! Tehát már ezt is tudjuk!

A problémák azonban még csak most jönnek! A kutatás során ugyanis kiderült, hogy a bűzért eddig felelősnek hitt és tartott két anyag, az 1 butánthiol és

a dicrotylszulfid, teljesen ártatlan a dologban. Ugyanakkor, ha már eddig eljutott az emberi értelem, fel kell tegyen egy további kérdést is: vajon miért éppen ezt a három anyagot, — és a fent vázolt arányokban, választotta ki magának a görény önvédelmi célokra, amikor különben az illat-anyagok széles skálája állott rendelkezésére? Mert, hogy ez, nevezzük kiválasztásnak, a biológiai fejlődés során megtörtént, az tény, — ennek ellenére azonban mégsem tekinthető pusztán az evolúció eredményének. Mert hiszen tény az is, hogy a görény bűzmirigye, annak feladata és képessége, hogy csak azt a bizonyos 3 illat-anyagot termelje a megadott arányokban, a kifejlődése óta szilárd helyet kapott a kromoszómák láncolatában úgyannyira, hogy ezen még, vagy már maga a görény sem tud változtatni, mégha akarná, sem.

Várjuk meg tehát, hogy mit szólnak mindehhez a genetika tudományának művelői. De akármi is lesz a tudós emberek véleménye e kérdésben, a hívő ember számára csak két szempont jön számításba. Ha költői lélek szorult kebelébe, akkor Petőfivel kiált fel a sztilisztikából is ismert szép alliterációval:

Ó, természet, óh dicső természet,
Mely nyelv merne versenyezni véled?!

De idézheti Berzsenyi mélyértelmű szavait is a Fohászkodásból:

Isten, kit a bölcs lángesze fel nem ér,
S csak titkon érző lelke óhajtvá sejt,
Léted világít, mint az égő nap,
De szemünk bele nem tekinthet.

MEGYESI ANDRÁS

áll a szekerük rúdja az időből. Amíg valaki fiatal, az idő nem akar haladni. Nem nő a bajusz. A belső struktúra friss és gyors, a külső események látszanak lassúnak. Amikor a belső vérmesség lankadni kezd, a külsők indulnak vágának. Picasso mondása: fiatalok csak később tűnnek elő, amikor a többiek, az egy kenyéren nevelődött kortársak kezdenek elmaradozni, fáradtan kidülnek, akaratuk szétmálk a cselekvésre. Az igazi öregség nem a ráncokkal és a hajhullással kezdődik, amikor nem tudjuk kiharapni a birsalmát s aprítgatjuk a kenyér gyirkáját, hanem abból a láthatatlan zónából ered, amit közönségesen léleknek hívunk. Senki se látta. De csak létezik és annyiféle megnyilvánulása van. Leginkább a szemből és az alkotó szóból árad ki, mint csodálatos energia,

amely képes fölfrissíteni az enervált fizikai sejteket is. Nixon haldoklik, mert elvesztette életkedvét. Az igazi avangárdista az, aki a lélek határait, nemcsak az izmok baromerejét növeli.

Berenson 90 évesen írta utolsó könyvét. Szeretett volna az utcasarkokra állni és elkoldulni a járókelőktől elvesztegetett idejüket. Annyira fiatalnak érezte magát és tettekre késznek. Ellenálló fiatalok, akik bár nagyapák, de még mindig reményekkel, ígéretekkel, lehetőségekkel terhesek. Kimeríthetetlen virágzás az életük. Ne csak művészekre gondoljunk. A szeretet is kilencven évesen is a napsugár derűje lehet.

Ádám volt az első kontestáló fiatal, aki kiüzetve a kigyó tekervényeiben hagyta a hosszú élet elixirjét. Alapjában

olyan volt mint a tudálékos ostoba ifjú. Tudniillik öreg volt, mielőtt megöszült volna.

**

Száz évvel ezelőtt 35 év volt az átlagos életkor. Ma 70. Felét, kétharmadát használtam el a kimért porciónak? Lemaradt barátaink fejtái figyelmeztetnek. Bár nem kérdezett, csak megteremtett, ahogy a festő a képét, a fazekas a bögrét. Nemcsak apám, anyám szeretetéből, 2 sejt véletlen találkozásából akadtam fönn a lehetőségek szitáján. Valaki belebirzgált, hogy pont én léphessek bele az időbe. Mennyit mért ki belőle és mire szeretné, hogy fölhasználjam azt?

PROKOP PÉTER

Uti emlékek

Amerikába-indulásunk előtt vidáman akartunk megválni Bécsből, ezért a wienerschnitzelt buzgón öntözgettük izes burgenlandi borral egy telivér bécsi gasthausban.

Az étterem falain bekeretezett aranymondások hirdették a mindenre ráérő, sohasem siető bécsiek bölcs életfilozófiáját. A legjellemzőbb aranymondás éppen az asztalunk mögötti falon függött:

*Gott gab uns die Zeit,
Von Eile hat Er nichts gesagt.*

Vagyis: Isten adta nekünk az időt, a sietésről semmit sem szólt.

Kell-e ehhez kommentár?...

Amint vacsora után távozóban yoltunk, az ajtó mellett másik bölcs versike tűnt a szemünkbe:

*Drücken dich auch Sorg' und Leid,
Nimm zum Grübeln Dir nicht Zeit,
Lache lieber und sei froh,
Glaube mir, es geht auch so.*

A verset versben fordítom magyarra:

*Ha rajtad ül gond és bánat,
Ne hagyj időt vívódásnak,
Ne vess inkább kedélyesen,
Hidd el, jól megy úgy is minden.*

Lehet, hogy ez így igaz, bár nehezen tudom elhinni, hogy pl. közeli hozzátartozójának halála bárkit is kedélyes nevetésre indítana...

Bécsi életfilozófiával felvértezve, elutazásunk előtt elbúcsúztunk magyar barátunktól, a bronzhuszártól is.

Ez úgy értendő, hogy Bécs belvárosában, az előkelő Grabenen, egy ötemeletes üzletház tetején, azaz egészen szokatlan helyen, az épület sarka fölött elhelyezve, kétszeres életnagyságú bronz lovasszobor emelkedik a háztetők fölé. A gyönyörű zöld patinájú, monumentális szobormű magyar huszárt jelenít meg, ez adja meg külön jelentőségét számunkra. A remekül megmintázott ló hátán ülő lovas nyergében félig hátrafordulva a Stephansdom felé irányítja tekintetét. (Vagy talán hazája felé?...))

Hogy miért került a hatalmas szobormű egy üzletház tetejére, arra eddig még nincs magyarázat. A bécsi Városháza tervrajz-tárában utánerőzttem az épület adatainak. Az 1897-ben épült üzletház tervrajzán már szerepel a bronzhuszár, de írásbeli nyomát sehol sem találtam. Annyi kétségtelen, hogy a lovasszobor alkotója 19. századvégi magyar szobrászművész volt. Abban az időben három kiváló mestere is volt nálunk a lovasszobor műfajának: Vastagh György, Fadrusz János és Róna József, akik éppen a bécsi szobormű keletkezése idején alkották legjobb műveiket. Stíluskritikai alapon Vastagh Györgyöt véljük a bécsi huszár alkotójának és hisszük, hogy feltevésünket konkrét adatok is igazolni fogják.

Párizsba érkeve, a barátságos Hotel Doréban szálltunk meg néhány napra. Amikor távozásunkkor számlánkat rendeztük, az intelligens arcú fiatal hotelportás, látva, hogy magyarok vagyunk, elmondta, hogy ő is a szomszédságunkból való: zágrábi horvát egyetemi hallgató, összehasonlító irodalmi tanulmányokat folytat s egyetemi tandíját a hotelportási fizetéséből hozza össze. Búcsúzásul — nagy meglepetésünkre — Madáchot idézte, magyarul, elég jó ki-ejtéssel:

Mondottam ember, küzdj és bizva bízzál.

Ez volt minden, amit magyarul tudott, de nekünk kimondhatatlanul jólesett ennyi is. Íme, egy jugoszláv fiatalember egy párizsi hotel portásfülkéjében a hotel amerikai vendégeitől magyar idézettel búcsúzik!...

Párizsból a Cunard hajóstársaság külvonata Cherbourgba vitt bennünket s ott azonnal beszálltunk a «Queen Elizabeth II» óriás-luxushajóra, mely egy óra múlva elindult velünk Amerika felé.

Felesleges szószaporítás lenne a mesehajón tett ötnapos, pazar kényelmű utazás részleteiről írnom. Az sem újság, hogy a kétezernél jóval több utas nemzetközi forgatagában képviselve van az egész nyugati világ. Ott ülnek a kozmetika minden vívmányával kikészített (túlnyomórészt gondtalan, kalandra vágyó, öregedő) nők és pocakos, anyag eleganciájú férfiak az óriási éttermek asztalainál, ahol vöröskabátos pincérek hada tálalja eléjük a finom fogások sorát. Délután a fedélzeten napozik, este meg a táncterem parkettjén táncol jazzzenére ugyanaz a társaság. Közben a nagy szalonban sorbaállított szerencsejáték-automatákon gamblingeznek el jónéhány dollárt vagy a bár pultjánál ülve isszák a méregerős italokat és futó flörtöket kötnek, mert ki kell élvezni a luxusutazás minden adottságát... A teljes komfortról odaadóan gondoskodik a luxushajó hatszáz főnyi személyzete.

A másik óceánjáró luxushajót, a «France»-ot ezen az őszön — sajnos — kivonták a forgalomból, pedig minden tekintetben többet nyújtott, mint az angolszász hidegségű «Queen Elizabeth II». A francia hajó gyönyörű kis kápolnájába bármikor betérhetett az utas, a vasárnapi misén pedig nemcsak az utastömeg töltötte meg az ünnepi istentisztelet színhelyeül szolgáló hatalmas színháztermet, hanem résztvett a misén a hajó kapitánya is, tisztjeivel együtt teljes díszben, a hajó szalonzenekara pedig szép egyházi dallamokkal tette bensőséggé az istentisztelet hangulatát.

Az élvhajhászó jólétnek és gondtalanságnak ez a tobzódása leküzdhetetlenül azt a borús sejtést kelti a gondolkozó emberben, hogy ennek a jazz-rit-

musra vonagló, maskarába öltözött társaságnak mesterkelt jókedvűsége egy önmagát kiélt, előregedett, pusztulásra ítélt társadalomnak utolsó «dance macabre»-ja. Ez a polgárinak nevezett társadalom már csak a maga szórakozásának él, nem vesz tudomást az emberiség nyomoráról, habzsolja az élet örömeit, mert talán tudja-érzi is, hogy vulkánon táncol, amíg a kérlelhetetlenül közelgő özönvíz el nem hozza végleges és megérdemelt pusztulását.

Természetesen mozi is van a hajón. Egyik este vadnyugati filmet láttunk. Abban az egy filmben benne volt a mai, teljesen elüzettségű és velejéig hamis romantikájú vadnyugati filmgyártás minden olcsó kelléke, a tömegek szellemi igénytelenségére épülő kaptafatartalommal. Tökéletes technikai kivitel, silány és hazug mese.

Mint minden ilyen vadnyugati film, ez is készen adta a témát: a fehér emberek jók, az indiánok gonoszok, a negerrek pedig a fehér emberek fegyvertársai a gonosz indiánokkal szemben. Közben pisztolylövések, vágató lovak, véres összetűzések, de nem marad ki a szex sem, mert velejárója a mai filmnek.

A következő estén «The Russians are coming» című amerikai filmet újították fel, amely valójában a Szovjetet dicsőítő, Amerika-ellenes, kommunista propaganda-film. Lényege: az amerikaiak ostobák és nevetségesek, az oroszok hősök és lovagiasak. Ennek tapsolt a főleg amerikaiakból álló nézőközönség, akaratlanul is igazolva, hogy az átlag-amerikaiak már gondolkodni sem képesek, hiszen viharosan megtapsolták a saját népüket kigúnyoló és az ellenséget felmagasztaló filmet. Nem tudunk szabadulni attól a nyomasztó érzéstől, hogy sötét jövő vár erre a hanyatló, a pénznek és érzékeknek hódoló, üreslelkű nyugati társadalomra.

Mint már említettem, a «France» francia kapitánya tisztjeivel együtt résztvett a vasárnapi misén, az első széksorban fenntartott helyeken. Ez volt az egyetlen alkalom, amikor a kapitányt színről-színre, közvetlen közelből láthatták az utasok. Mert máskor nem mutatkozott előttük. Ez az előkelő és tiszteletet keltő rátartiság is hozzájárul ahhoz a titokzatos nimbuszhoz, amely a kapitány személyét körülveszi. Feladatát azonban, tisztjeivel együtt, kitűnően végzi, a hajón teljes a rend és a biztonság.

A «Queen Elizabeth II» angol kapitánya nem trónol olyan olimpuszi magasságban. Napközben többször végigjárja a hajót, elbeszélget a személyzet tagjaival, este pedig a nagy szalonban szívesen hagyja magát fotografáltatni a kézfogásra hozzájáruló utasokkal. Feladatát azonban ő is kifogástalanul ellátja, a hajón minden mintaszerűen, óramű-pontossággal folyik.

Mindebből látható, hogy a hajóskapitányok sem egyformák.

BÍRÓ BÉLA

A szentév küszöbén

Az 1974. évi negyedik, római püspöki zsinat pápai záróbeszéde egyebek közt utalt a Krisztusba és az Istenanya közbenjárásába helyezett hitre-bizalomra és arra a törekvésre, amellyel Egyházunk a világraszóló jubileum: az 1975-i Szentévnék megtérést és megbékélést hirdető szellemében kívánja előmozdítani az emberiség boldogságát.

A világegyház valamennyi püspöksége területén az ideai előkészületi év során máris sokszínű és változatos program valósult meg. Így a mindinkább eldurvuló világ gyűlöletével s az embertelen terror legfrissebb tényeivel szembeállította az evangélium megbékélésre szólító meghagyását és az embertársak egymásközti megengesztelődését az Istennel való lelki béke visszaállítása fel-tételéhez kötötte. A vatikáni zsinat szelleme ez és egyházmegyei színódusoké, amelyek szerint egyéni bűnbánat híján a megváltás előnyeiben az emberiség nem részesülhet. E lelki megújulást szimbolizáló és sok áldozattal valósult templomépítések és renoválások és kat. nagygyűlések a szentévi búcsúk elnyerésére, illetve a kibékülés szempontjaira nyomatékosan hívták föl a figyelmet. Időszzerű események — mint az európaszerke keresztülrészakolt abortustörvények — alkalmul szolgáltak a konfliktusok gyakorlati megoldásának keresztényi kötelezettségére és arra, hogy az Istennel való kibéküléshez a gyermekkel, mint Isten képmásával s ennek elfogadásával együttjáró megbékélés is tartozik.

Katolikus munkásmozgalmak

kísérelték meg a keresztényszellemű megbékélés légkörét megteremteni a munkahelyeken. A *Katolikus Akció* csoportjai apostolkodásuk munkáját e gondolat jegyében állították. Előkészületül a katolikus férfiak az esperesi és plébániai kereteket használták föl továbbképző előadások és elmélkedő-esték rendezésére és egymásközti konfliktusok leküzdésére. A katolikus nők csoportjai a plébániák gyakorlatias, szociál-karitatív programjába illesztették öreg emberek és otthonokban nevelkedő olyan gyermekek és fiatalok gondozását, akiknek senkijük sincs.

Amerikában, a washingtoni egyházmegye bizottságot alakított börtönlakók és családjaiknak a megsegítésére. A munka súlypontját a kiskorú gyermekek többirányú támogatására, a szabadultak munkábasegítésére és a velük való további kapcsolat fenntartására helyezték. Arra törekcszenek, hogy a közvéleményt az elítéltek társadalomba való visszaillesztésére hangolják. Több helyen ifjúsági csoportok toboroznak önkéntes szociális munkára. Nagy szeretettel karolták fel sokan pl. a bécsi érsek felszólítását arra, hogy az ádven-

ti-karácsonyi időszakban az idősek, elaggottak közül senki ne maradjon elhagyottan. Egyébként e tervek megvalósításához gyakorlati javaslatokkal szolgáltak — ezekhez egyúttal teológiai és lelki megalapozást nyújtva — az egyes püspökségek lelkipásztori hivatalai, a katolikus akció sajtóorgánumi és az egyházmegyéék újságjai.

E rövid, futólagos áttekintés is arról győzhet meg, hogy a legtöbb egyházmegye hívó katolikus tömegei a gondos lelkipásztori tevékenység következtében jól és alaposan készültek föl a most kezdődő jubileumi szentév ünnepségein s legfőképpen kegyelmi előnyeiben való részvételre.

Egy magyar művész-honfitársunk készítette

az 1975-i szentév hivatalos plakátjának a tervezetét. A vatikáni nyomda négyszínnyomású képén az olajágas galamb képében égből leszálló Szentlelket látjuk, amint engesztelésre és lélekújulásra hívja föl a figyelmet. *Haynal János* festői kompozíciója egyszerű vonalival és a technika imádatában egetverő sikereire büszke emberiség felé lehajló isteni irgalmasság megindító ábrázolásával tűnik ki. (Némi kárpótlást érezhetünk benne a közelmúltban egy eszement magyarnak a *Michelangelo* Pietáján elkövetett szörnyű tettéért.) Az immár huszonharmadszor sorrakerülő szentév (jubileumi esztendő) modelljét a mózesi szertartáskönyv (*Leviticus*) szolgáltatta és engesztelődésre szólító alap gondolatát is innen vette.

Az első szentévet VIII. Bonifác pápa 1300 febr. 2-án nyitotta meg olyan időben, amelyet ugyancsak országgok-városok közt dúló harcok, nemesi családok közti villongások és egyháziak s hatalmaskodó világiak vetélkedései jellemeztek. Az akkoriban lényegesen fegyelmesebb hatású kiközösítések és egyházi tilalmak légkörében az első jubileumi esztendő rendkívüli vonzása a Rómába igyekvő zarándokok sokezer tömegeiben jelentkezett és a feljegyzések szerint előnyösen mélyítette a katolikus öntudatot, hozta közelebb egymáshoz a különféle nemzeteket, sőt ösztönzően hatott még nagyszabású művészi alkotásokra is. Többszöri változtatás után II. Pál pápa 1470-ben a szentévek megünneplését a mindenkori 25. esztendőhöz kötötte és ez az intézkedés érvényesül napjainkban is. Történelmi viharok s az Egyház életét-működését súlyosan érintő események többször zavarták a szentévek békéshangulatú ünneplését. A 19. században pl. csak az 1825-i esztendő jelentett nyugalmat és biztosította a jubileumi év kegyelmiés hatásait. 1799 augusztusában VI. Pius pápa Valanceban, a franciák fogságában hal meg. Utódját, VII. Piust Velencében választják meg,

AZ ÉLETÜNK

minden jótevőjének,

kedves olvasóinak,

önzetlen és nagylelkű

munkatársainak

boldog Újesztendőt

és a Szentévben

sok kegyelmet

kíván szeretettel

a SZERKESZTŐSÉG.

Rómát forradalmi hadsereg tartja megszállva, amely lehetetlenné teszi a szentév ünneplését. 1850-ben IX. Pius a forradalmárok elől Gaetába menekül; 1875-ben pedig azért maradtak el a szentévi ünnepek, mert II. Viktor Emánuel és csapatai meghódítják Rómát s a pápa — tiltakozásul — nem hagyhatja el a Vatikánt.

A huszonöt éves ciklus betartásától 1933-ban tértek el, amikor XI. Pius a Megváltó keresztalálának évfordulóján megváltásunk jubileumi esztendjét hirdette meg. 1950-ben ünneplte a világ katolikus kereszténysége utoljára a szentévet aránylag békés körülmények között.

A most ünnepeleendő szentév értelme s jelentősége

nem abban van, hogy Egyházunk hatásos módon lépjen a világ nyilvánosságára elé és hitének, sokmillió serege hűségének káprázatos jelét adja. Utazási irodák kasszasikerének biztosítója sem kíván lenni. Teológiai értelemben a szentév egy teljes búcsú s egyéb lelki javak engedélyezésével különleges módon kívánja szolgálni a hívek megszentelődését. Az ideai jubileumi esztendő kölcsönös kiengesztelődésre hívja fel nyomatékosan az egész emberiség figyelmét, megtérésre s bűnbánatra. Ezt a lelkületet csak elmélyítheti a Rómába tett zarándoklat, de ugyanazt segíti elő a hazai ünnepek sorozata is, egy «jubileumi esztendő a hazai határok között». Az illetékes egyházfők idejében egész sorát jelölték ki a zarándokhelyeknek, amelyeknek templomaiban — a szokásos feltételek mellett — a Szentlélektől engedélyezett jubileumi búcsú elnyerhető. Vigasztalására azoknak, akik nem látogathatnak el az örök városba és hét főtemplomába, de egyúttal felhívás arra is, hogy Egyházunk e nagy ajándékát ne taszítsuk el magunktól.

CSER-PALKOVITS ISTVÁN SJ

Hogyan rendezhetők a házasságok? (II)

Az eddigiekben (az Életünk előző számának 7. oldalán) az utólagos házasságkötés módjára, valamint a házasságok érvénytelenítésének kérdéseire mutattunk rá. Felsoroltuk a gyakrabban előforduló érvénytelenítő okokat (jogalap) a házasulandók egyéni alkalmassága, a házasság lényeges kellékei, valamint a házasságkötés formája körül. Az utóbbi ponttal kapcsolatban rámutattunk, hogy ha a házasságot kötő felek közül *legalább* az egyik katolikus, az Egyház a házasságot csak abban az esetben ismeri el érvényesnek, ha azt az általa előírt formák szerint kötik.

A házasság megtörténtét a házasulatak *anyakönyvébe* azon a plébánián vezetik be, amelynek területén a házasságot megkötötték. A házasságkötést a felek kereszteselési anyakönyvében is feljegyzik.

Mindezek után felmerül a kérdés, *hogyan* történik egy házasság érvénytelenítése. (Annulatio.)

Amennyiben a felek valamelyike arra a feltevésre jutna, hogy házasságuk a fenti okok valamelyikének alapján érvénytelen, és a kérdést az Egyház döntésére szeretné bízni, keresse fel lelkipásztorát (plébános, lelkész), és kérjen tőle tanácsot, melyik *egyházmegye bíróságához forduljon*. (Tribunal Ecclesiasticum). Számításba jöhet annak a püspökségnek (érsekségnek) bírósága,

- ahol a házasságot megkötötték (ez a házasságlevélen is fel van tüntetve),
- ahol a perbehívandó fél (alperes) lakóhellyel rendelkezik, ill. rendszeresen tartózkodik.
- Legújabb rendelkezés szerint (M. P. «Causae matrimoniales» 1971 márc. 28.) annak a helynek egyházi bírósága is illetékes lehet, amelynek területén a házasság és a tanúk a lekönyvebben elérhetők.

Lépjen a fél az egyházi bírósággal érintkezésbe. Jogi tanácsra, és további segítségre ott hivatalból számíthat.

Az eddigiekből már kitűnik, hogy itt szabályszerű *peres eljárásról* van szó, amelynek tárgya egy az Egyház által elismert házasságnak az egyházjog szabályai szerint megállapítható érvénytelensége. Minthogy a 'vádlott' voltaképpen a házasság maga, a házasság magatartása, felelőssége, vagyoni helyzete, stb. nem tárgya az *ítéletnek*. A házassági peres eljárás polgárjogi következményekkel nem jár. Erről csak azokban az országokban lehet szó, amelyekben világi válóperek nincsenek. Az egyházi bíraskodás a hívek lelkiismeretét akarja tehermentesíteni, és az

egyházban elfoglalt helyzetüket a nyilvánosság előtt is rendezni.

Amennyiben az érvénytelenítési eljárás előfeltételei meg vannak, forduljon a fél *keresetlevéllel* az egyházmegyei bírósághoz. Ebben tüntesse fel a házasság személyi adatait, lakcímét, a házasságkötés helyét és idejét, valamint azt a jogcímet, amely az érvénytelenítési eljárás alapját kell hogy képezze. Tüntesse fel, milyen bizonyító eszközökkel kívánja álláspontját igazolni. Tanúk — elsősorban a házasságkötés idejéből, okmányok, levelek, stb. Keresetlevelének összeállításában a hivatalból rendelkezésére álló egyházmegyei ügyvéd segítségére lesz.

Természetesen *perköltséggel* is kell számolnia. Ez azonban nem olyan magas, mint sokan gondolják. Indokolt esetben költségmérséklés, valamint fizetési kedvezmények lehetségesek.

Az ügyre *háromtagú bíróság* nyer megbízatást. Mellettük a kötelékvédő a házasság érvényét védi, a jegyző pedig a vallomásokot foglalja írásba. Perfelvétel (a per tárgyának körülhatárolása) után előbb a feleket, majd a tanúkat egyenként eskü alatt kihallgatják. A kihallgatások a nyilvánosság kizárásával történnek. A feleknek rendszerint nem kell egymással találkozniuk. Egyéb bizonyítási eszközök is becsatolandók. A bizonyítási eljárás végén a felek betekintést nyerhetnek a peranyagba, ahhoz érdemben hozzászólhatnak. Miután az elnök a vizsgálatot lezártnak nyilvánítja, a fél ügyvédje és a házasságvédő kölcsönösen megteszik észrevételeiket. A bírák miután az ügyet egyenként behatóan foglalkoztak, kimondják az ítéletet: *bizonyítást nyert-e* a házasság *érvénytelensége* a meghatározott *jogcímen, vagy sem*. Az ítélet kézbesítésétől számított 10 napon belül a felek (bizonyos esetekben az ügyész) az ítélet megváltoztatásáért a felettes bírósághoz fordulhatnak. A házasság érvénytelensége mellett szóló ítélet ellen a házasságvédő hivatalánál fogva köteles fellebbezni. A per végleges lezárásához *két egybehangzó ítélet* szükséges. Csak ha ez a két egybehangzó ítélet a házasság *érvénytelenségét* mondja ki, áll a felek szabadságában *új egyházi házasságot kötni*. — Az érvénytelenítés a házasságból származott gyermekek törvényes voltát nem érinti.

Ami egy peres eljárás *időtartamát* illeti, ez nagy mértékben függ a perben résztvevő felek, tanúk, esetleges szakértők közreműködésétől. Egy évvel mindenesetre kell számolni a bíróság kijelölésétől az elsőfokú ítéletig. Ha a

zomban a felek és a tanúk az idézéseknek nem tesznek a kívánt időpontban eleget, az okmányok, stb. becsatolása késéssel történik, az ügyintézés érhető módon késedelmet szenved.

Mindent egybevetve nem szabad szem elől téveszteni, hogy *a házasságok általában érvényesek*. De ha egyes esetekben nem látszanék is alaptalannak, hogy valamely házasság érvénytelenségét föltételezzük, ne feledjük, hogy a bírácoknak erkölcsi bizonyosságot kell szerezniük ahhoz, hogy egy házasság érvénytelensége mellett döntenek. Addig, amíg erre a per anyagából el nem juthatnak, a házasság érvényessége mellett kell állást foglalniuk.

III) FELMENTÉS (DISPENZÁCIÓ)

Különböző jogi felfogások érintkezéséből, valamint az értékek rangsorából kialakult gyakorlat szerint az Egyház fementést adhat:

a) *érvényes, de bevégtetlen (el nem hált) házasság* alól (matrimonium ratum et non consummatum), amennyiben arra jogos ok áll fenn, a felek azt kérik, és a bevégtelenség erkölcsileg biztosnak tekinthető. A házasságkötés *előtti* esetleges intim érintkezés *nem* akadályozza a felmentés megadását. A bizonyítás a felek nyilatkozatából indul ki és a kapcsolatos külső körülmények figyelembevételével a felek szavahihetőségét igazoló tanúk bevonásával történik. A felmentést a pápa tekintélyével a Szentszék adja meg kegyelmi úton, tehát nem jogigény alapján.

Az eljárás külső formáiban hasonló az előbb tárgyalt perekéhez. Részletekre nézve az egyházi bíróságok bármelyike felvilágosítást adhat.

b) Felmentés nyerhető abban az esetben is, ha két keresztesetlen (meg nem keresztelt) házastárs közül az egyik megkeresztelkedik, a másik őt viszont a keresztény hitben nem követi, vele békében, 'a Teremtő gyalázása nélkül' nem hajlandó élni. Ez a Szent Pál 1.Kor. 7, 12-15-ben található kijelentésére támaszkodó privilegium (*Privilegium Paulinum*) az áttért hitét tartja szem előtt: megszabadítja őt a hitét veszélyeztető kötelektől.

c) Ennek a fölmentésnek a keresztesetlenek és megkereszteltek közötti házasságára kiterjesztett formája a *Privilegium Petrinum*. Mindkét esetben az előző házasság az új házasság megkötésével szűnik meg.

DR. GIANONE EGON

Utravaló

Minden európai országban rövidesen időszerű lesz az ún. «Lohnsteuerausgleich», a kereseti adó kiegyenlítése. Már régen fordulnak hozzám néhányan, segítsék az űrlapot kitölteni, mert nem akarnak az állam pénztárában hagyni olyan összeget, amelyet a törvény értelmében minden adófizetőnek jogában áll visszakapnia. Ez egészen természetes és nem lehet senkit ezért a tettért államiránti hűtlenséggel vádolni.

A kitöltendő ív különböző pontjai között van egy olyan lehetőség, hogy az adófizető szellemi továbbképzésére, szakirodalomra, vagy tipikus munkaruhára kiadott összeg után adókedvezményt kap. Ezt a lehetőséget kihasználhatja egy orvos, vagy egy vasöntőben dolgozó ember is. Az ilyen árami rendelet háttérében az egyik gondolat biztosan az, hogy egy szakmát, vagy egy hivatást nem lehet véglegesen kitanulni, csak az lehet modern szellemi, vagy fizikai munkás, aki figyelemmel kíséri szakterületén a legújabb fejleményeket.

Van azonban az életnek egy olyan területe, ahol ilyen anyagi előnyök nincsenek, ahol a továbbképzést nem honorálják adókedvezménnyel, már csak azért sem, mert olyan természetű, amely nem az emberi, hanem az isteni törvényhozás paragrafusai közé tartozik. A továbbképzés itt is lehetséges azért, de egészen természetes, hogy először az alapot kell lerakni.

Nem kell okveten papnak lenni, hogy töröttlelkű fiatalok, vagy felnőttek kérjenek tőlünk segítséget, mert a hontalanság, az egyedüllét, a bizonytalansági érzés, a csalódás és ki tudja, még milyen kór, teljesen kiégette lelküket. Félórás, vagy még rövidebb beszélgetés alatt lehetetlen a hosszú évek alatt lerakódott kemény talajt fellazítani. Az orvosok is sokat kínlódnak egy beteggel, míg rájönnek, operálni kell-e, vagy elegendő lesz az orvosság? Az is világos, hogy a betegség korai felismerés megkönnyíti a gyógyítást. Még jobb a betegség megelőzése

Előfordult már a lelkipásztori látogatásaim alkalmából, hogy az este magyar családknál ért, amikor a gyermekeket lefektették. Arra is volt már eset, hogy odahívtak a gyermek ágyához, imádkozzam együtt a nyugovóratérővel. Az is megtörtént, hogy csak fültanúja voltam a felszólításnak: «Ne cirkuszoj annyit, hanem gyorsan dobd le a testedet, mert reggel alig lehet kiverni az

ágyból.» Különböző nevelés, különböző felfogás. Bármennyire leköti napközben a szülőket a munka, aligha tudják kikerülni, hogy este ne vegyék kézbe a mesekönyvet és a fogékony lelkű em-

zonnal!», hanem az értelmes ember öntudatos Isten felé nézése, amit csak gyakorlat által tulajdoníthatunk el. Ez a gyakorlat már gyermekkorban kezdődik és csak az élet végén fejeződik

berpalántának ne olvassanak belőle. Dicsérendő és nemes cselekedet. Mégis hányszor előfordul, hogy a gyermekkel (vagy egyedül is) lelkünket nem emeljük Istenhez, vagyis nem imádkozunk, hanem egy «mesével» akarjuk azt kárpótolni. Tudjuk, hogy az imádság nem egy csodaszer («adj Uram Isten, de a-

be. Ezért szükséges, hogy a szülők felelősségteljes nevelési kötelességüknek tekintsék, gyermeküket tanítsák meg imádkozni. Ezzel életreszóló lelki betétkönyvet nyitnak neki, amelyet gyarapítani lehet és amely nincsen kitéve infációnak. Kezdjük a napot a legismeretebb szép reggeli imával:

*Szívem első gondolata hozzád száll fel, Istenem.
Te őriztél meg az éjjel, maradj ma is énvelem.
Téged áldlak és imádlak, mint szerető germedek,
Szívem csakis azt óhajtja, ami kedves Teneked.*

*Édes Jézus adj kegyelmet, őrizz engem szüntelen,
Hogy egész nap neked éljek, tiszta szívvel, büntelen.
Szűz Mária, Jézus anyja, te mindnyájunk anyja vagy,
Oltalmaz meg minden bajtól, kísértésben el ne hagyj.*

A napot zárjuk ismét imával:

*Ó édes Istenem, hálát rebeg lelkem,
Hogy egész napon át úgy szerettél engem.
Bánom sok vétkeimet, szent Fiadnak vére
Mossa meg kegyesen szívemet fehérre.*

*Virrasszon felettem gondviselő szemed:
Kérlek, óvd az éjjel testemet, lelkemet.
Szűzanyám és őrangyalom legyetek énvelem,
Ha ti rám vigyáztok, nyugodt lesz éjjelem. Amen.*

Talán ez eddig is így történt. Az is sok örömet, az elkezdés pedig adjon ki-
lehet, hogy nem. A folytatásban leljünk tartó erőt.

P. SZÓKE JÁNOS

Mindszenty József

EMLÉKIRATAIM

Magyarország primásának emlékirataiból utolsó alkalommal közöltük a részletet, hogyan tartóztatták le 1944 őszén, a hitleri megszállás idején. Karácsonykor a sopronkőhidai fegyházba szállították.

Jelen számunkban további szemelvényeket közlünk az emlékiratokból, melyekben a bíboros hangsúlyozza: a hitleri fogságból nem az orosz csapatok szabadították ki. További részletek: primási kinevezése, hogyan emelt szót az ún. háborús bűnösök védelmében, hogyan nyilatkozott a püspöki kar az országgyűlési választások előtt.

Az orosz csapatok megérkeznek Sopronba

Már közeledtek hozzánk is az orosz csapatok, csak magunk voltunk a fegyházban: a két püspök, az egyiknek tábornok fivére és az én három hűséges udvari papom: Lékay László, Szabadhegyi Szabolcs és Mészáros Tibor. Ők önként velem maradtak, mikor a vértörvényes febrúár végén úgynevezett «büntársaimat» szabadlábra helyezte. Itt, Sopronkőhidán sem akadt ügyész, aki a minket Veszprémben letartóztató Schieberna-féle végzés alapján vádat tudott volna emelni ellenünk. Örültem, mikor közvetlenül a szovjet hadsereg bevonulása előtt újmisési papjaim és kispapjaim hazatérhettek. A minket őrző csendőrök is eltűntek egyik reggel s ilymódon szűnt meg az ellenem kibocsájtott letartóztatási végzés hatálya.

(Mindszenty egy soproni magánházban tartózkodott, amikor ebbe a dunántúli városba bevonult a vörös hadsereg. A polgármester felkérte Mindszentyt, hogy mint felszabadult politikai fogoly, ő mondja az üdvözlő szónoklatot. A bíboros erről ezt írja:)

Azzal a megokolással utasítottam el, hogy a soproni hálát, ha van, soproni ajakkal illik kifejezni. Én itt idegen vagyok... Különben is engem senki sem szabadított meg, hanem a menekülő karhatalom felejtett itt. A fogadásra sem mentünk el, de még a házból sem mozdultunk ki a szovjet katonák leírhatatlan viselkedése miatt.

Az első napokban az ablakhasadékon át figyeltem meg a bolsevista lelkeség megnyilvánulásait és a megszálló katonák tetteit, akik hol magányosan, hol csoportokban géppisztolyos ostromot indítottak a környező házak ellen. A kapukat, melyeket a megrettent lakók bezártak és betámogattak, úgy döntöttek be. Bent a férfiakat falhoz állították és úgy indultak a rejtegetett nők, bor, értékek és élelem felkutatására. Minden mozdítható érték után kinyújtják a kezüket. Órákat, gyűrűket, női ékszereket leszednek a kézről, nyakról, kiemelnek a fiókokból más értékeket, a tulajdonos mellének szegezett géppisztoly segítségével. Sok haláleset történt, különösen a nők védelmében. Napközben is, de

éjszakánként méginkább hallok a megtámadott és elhurcolt nők sikolyát a környékről. Részeg katonák szabad prédája lesz a város és környéke.

(Ez volt az első benyomás, amit Mindszenty József a bevonuló vörös hadse-

(XII. Pius pápa azt óhajtotta, hogy az esztergomi érseki székhelyben Mindszenty József veszprémi püspök legyen Serédi Jusztinián utóda. Püspöktársai is ezt kívánták Mindszentytől. Vonakodás és megfontolás után vállalta. 1945 okt. 7-re tűzték ki a beiktatást. Esztergom jelentőségéről, történelmi feladatairól a bíboros ezeket írja emlékirataiban:)

Valamikor Esztergomot az ország gyöngyének nevezték. Természeti szépsége, a Kárpát-medencében elfoglalt központi fekvése a Duna fölött, a nemzet ezeréves történelmében betöltött vallási és közjogi szerepe, mind hozzájárult ahhoz, hogy ezt a díszítőjelzőt érdemelte. Prohászka Ottokár Esztergomban, mint egyetlen pontban találja meg a kereszténység és a magyarság tiszta lángú fókuszát, a magyar nemzet sűrített egészét. Itt született Szent István király. Itt keresztelték. Itt indult vele útjára a magyar államiság, amikor megkoronázták a II. Szilveszter pápától kapott Szentkoronával. Itt épített királyi palotát a Várhegyen és melléje hatalmas háromhajós bazilikát Szent Adalbert vértanú püspök tiszteletére.

Ez a háborús sebekkel teli székvárosom volt tehát a középkori Magyarország fővárosa, szíve, szelleme és lelki központja. Vele függ össze a magyar nemzet közel háromszáz éves fénykora. Esztergom adta a törvényt, mutatta az irányt művelődésével, építkezésével és művészetével. Itt volt a magyar kereskedelem és ipar középpontja; itt dolgoztak a pénzverdék. Magyarország abban az időben Európa leggazdagabb országai közé tartozott és Esztergomot a világ nagyvárosai közt emlegették. Építők, tudósok, költők, művészek rajzottak ide és telepedtek meg közülük sokan állandóan is.

regről kapott. Sopronból csak ügyelbajjal tudott visszajutni Veszprémbe, mivel a közlekedés még nem működött. Április 20-án egy marhavagonokból összeállított szerelvényvel indul el hazafelé. Megérkeznek Pápára:)

Ez már az én egyházmegyém, s érdekel papjaim, híveim sorsa. Megrázó adatokat kapok: az Irgalmasok Kórházában az oroszok bevonulása óta ezernél több nőt kezelték... sok asszony öngyilkos lett, megőrült.

Mikor jármű után érdeklődünk, dr. Sulyok Dezső ideiglenes polgármester súgja, hogy a városparancsnok biztosan adna autót a nácik fogságából szabadult veszprémi püspöknek, ha kérné. Erre az ajánlatra azt válaszoltam:

— A veszprémi püspök nem kérhet autót szovjet parancsnoktól anélkül, hogy a magyar női társadalom előtt ne kellene szégyenkeznie.

Mindszenty esztergomi érsek

Esztergom annak a középkori keresztény államfelfogásnak finom és emberi jelentkezése, melynek világviszonylatban mása a pápa és császár kettőssége. A gondolat magyar megtestesítője a király és az esztergomi érsek. A primás koronázza a királyt a Szent István fejét érintő Szentkoronával. Csak ettől a pillanattól lesz feje, királya a nemzetnek. A koronázásnak nálunk a 13. századtól közjogi jelentősége van. A Szentkorona minden jognak és hatalomnak a forrása. Az egész nemzet, a koronás király és népe, alkotják a Szentkorona testét. A Szentkorona egyesíti a királyt és a nemzetet; s a nemzeti szuverenitásnak is a Szentkorona a forrása.

Nyilván a koronázás joga tette, hogy az esztergomi érsek első lett a közjogi méltóságok között. A király távollétében sokszor ő a helyettese. Országos ügyekben a király kikéri tanácsát. Ha a király vétett az alkotmány ellen, akkor az esztergomi érsek kötelessége őt az alkotmány tiszteletben-tartására figyelmeztetni, tőle ezt megkövetelni. Ismerünk történelmi helyzeteket, mikor az esztergomi érsekek súlyos hátrányokat, sőt börtönt is vállaltak e kötelességük teljesítése közben. Bánfy Lukács, Jób, Róbert és Lodomér érsekek a középkorban megvédték az alkotmányos jogokat a királyi túlkapásokkal szemben. De később is, pl. Zsigmonddal szemben Kanizsay János, Mátyással szemben Vitéz János, I. Lipóttal szemben Lippay György és Széchenyi György, II. Józseffel szemben Batthyány József, vagy egészen a modern időkben Ferenc Józseffel szemben Scitovszky János is védték a nemzet érdekét. Az egész nemzet, katolikusok és másvallásúak, közjogi állásukból kifolyóan ezt elvárták tőlük.

Az esztergomi érsek személyéhez kötött primási méltóság, mely a magyar katolikus egyház hierarchiájának is zárlóköve, az egyetlen hivatal hazánkban, melyben egyházi és állami jogkör egyesül. Érintetlenül érvényben maradt a magyar primásoknak ez az alkotmányos jogköre az 1920. évi I. törvénycikk után is, mely a királyt helyettesítő kormányzó jogait írja körül. Csak néhány évvel az én beiktatásom előtt Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás, a nemzetközileg ismert egyházjogász, erre vonatkozó álláspontját egyik nyilatkozatában így fogalmazta meg:

«A hercegprímásnak, mint első zászlós urnak, közvetlen a király, illetve az államfő után következő, tehát legelső közjogi méltósága Szent István király óta alkotott törvényeinkben van biztosítva... A hercegprímás kettős méltósága mindkét vonatkozásban igen súlyos felelősségteljes munkát jelent, úgyhogy a maga számára mintegy meg kell hálnia, hogy a magyar katolikus Egyház és a magyar haza javára élhessen és dolgozhasson.»

A püspöki kar választási körlevele

(1945-ben a magyar püspöki kar aggodva látta, hogy a magyar társadalom egységének megbontására és a kommunista diktatúra bevezetésére olyan belpolitikai lépések történtek, amelyek a többség akaratát figyelmen kívül óhajtják hagyni. A püspöki kar, mint a hívek képviselője kötelességének érezte, hogy álláspontját megismertesse az 1945-ös őszi választás előestéjén. A Mindszenty emlékiratokban erről a következőket olvashatjuk:)

A püspökkari konferenciák második napján tárgyaltuk választási körlevelünket. A készen vitt szöveget szakaszról szakaszra ismertettem a főpásztorokkal. Mindnyájan szükségesnek tartották az általam javasolt részletességet és azt, hogy konkrét tényekre való hivatkozással tárjuk híveink elé a súlyos visszaéléseket is... Világosan kellett megnyilatkoznunk azért is, mivel az orosz katonai főparancsnok Vorosilov állandóan beleszólt a magyar belpolitikába. Így egyengette az utat az egyeduralomhoz a kommunisták számára. Közvetlenül az országgyűlési választások előtt közös listát akart ráerőszakolni a pártokra. A kisgazdapárt javára negyven, negyvenöt és végül negyvenhét és fél százalékos mandátum-részesedést ígért. A nyomás erős volt, de mégis, amikor a nyugati sajtó bíráltni kezdte a szovjet beavatkozást, a kisgazdapárt ingadozó pártvezetősége visszautasította a marxisták ajánlatát...

A püspöki körlevelet kinyomatták és november elsején az ország valamennyi templomában felolvasták. Döntően befolyásolta a választásokat. Hallottam, hogy a kálvinista Debrecenben a

A primás közjogi helyzetét a Debrecenben összehívott ideiglenes országgyűlés nem tárgyalta. Az én beiktatásomkor nemcsak az ország népe, de maga az ideiglenes kormány is érintetlenül érvényben lévőnek tekintette a magyar primásoknak az alkotmányban meghatározott jogkörét. Amikor az ideiglenes kormány miniszterelnökének üdvözlő táviratára válaszoltam és táviratomban a magyar primások közjogi méltóságára utaltam, a kormány, az ideiglenes nemzetgyűlés, a pártok, a sajtó és az egész ország közvéleménye azt tudomásul vette. Az én táviratom pedig így szólt:

Meleg gratulációját hálásan köszönöm. Az ország első közjogi méltósága hazája rendelkezésére áll.

E táviratomban és székfoglaló beszédben is csak azt hangsúlyoztam, amit a nemzet egésze 1945-ben elvárt tőlem: készen állok magyar népem érdekeinek és az alkotmányban biztosított állampolgári és emberi szabadságjogoknak a megvédésére.

nép a város terein és a piacokon olvastatta fel magának körlevelünket. Országszerte ezt tekintették az első bátor és nyílt megnyilatkozásnak. A körlevél hiteles tükre az akkori szomorú közállapotoknak és a bolsevisták alattomos viselkedésének. Ezért is idézek néhány részletet belőle:

«Választások előtt áll a magyar nép. Nagyon sok függ attól, hogy a jelen körülmények között milyen irányban nyilvánítja akaratát az ország. Lelkiismeretbe vágó kérdés és épp ezért kötelességünknek érezzük, hogy e fontos elhatározás előtt híveink segítségére siessünk. Nem avatkozunk bele a választási küzdelembe, nem foglalunk állást egyetlen párt mellett sem, de az igazság és a kötelesség elveit kifejtjük.

...Az állami élet jövő berendezkedése kétségtelenül csak a demokrácia elvei szerint történhetik... A zsarnokságtól eleget szenvedett a világ. Zsarnokság erőszakolta rá egy ember akaratát jobb sorsra érdemes népekre... Zsarnokság gázolt bele hosszú éveken át az emberiség legszentebb jogaiba, megvetette a lelkiismereti szabadságot, lábball tiporta a szülők jogait gyermekeik nevelésére. A zsarnokság tagadta meg gondolatban is, hogy az emberi személynek joga van önálló érvényesülésre, képességeinek, hajlamainak, egyéni hivatásának szabad kifejtésére.

A zsarnokság eme visszaélésével számolt le a demokrácia. Természetesen nem az a demokrácia, amely az egyik emberi személy korlátlan uralma helyett egy másikét állítja; nem az a demokrácia, amelyik az egyik embercso-

port önző és féktelen uralmát egy másik csoport hasonlóan önző és féktelen hatalmaskodásával váltja fel. Az igazi demokrácia alappillére, hogy sértetlen természetjogi elveket ismer el, amelyekhez soha semmiféle emberi hatalomnak erőszakkal nyúlnia nem szabad... Az igazi demokrácia a lelkiismereti szabadságot, a szülők jogait, a munkásnak szabad egyéniséggé való alakulását, a munka rabszolgaságának megtörését írja zászlajára.»

(Mindszenty bíboros emlékirataiban a püspökök 1945-ös körlevele rámutat, hogy az egyház igyekezett türelmesen szemlélni az új kormányzat első hibáit:)

Voltak ugyan már aggodalmaink, de inkább a jót tekintettük, ami több helyütt megnyilvánult. Biztunk abban a megértésben, amely az egyház és munkája iránt a demokrácia képviselői részéről, udvarias szavakban, szép ígéretekben, néha még tettekben is megnyilatkozott. Ezt láttuk, erre építettünk. A bajokról és az előforduló visszaélésekről pedig úgy vélekedtünk, hogy ezek a kezdődő kor, új rendszer kinövéséi, hibák, gyarlóságok, amelyek az élet belső rendeződésével hamarosan megfognak szünni. Várakozásunk hosszú és türelmes volt. Többször úgy éreztük, hogy fel kellene szólalnunk, de nem akartuk a kibontakozást megzavarni, nem akartuk jó szándékú emberek bizalmas és szorgos fáradozásait nyílt állásfoglalásunkkal nehezíteni. De most, az 1945-ös választások előtt nem hallgathatunk már. Meg kell mondanunk, hogy a magyar közéletben sok, nagyon sok oly jelenséget tapasztaltunk, amelyek a tiszta demokrácia elveivel élesen ellentétben vannak. Meg kell mondanunk, hogy ez az irányzat újabb veszélyekbe sodorhatja szerencsétlen és súlyosan megpróbált hazánkat. Meg kell mondanunk, hogy keresztény választó nem adhatja szavazatát olyan irányzatra, amely újabb elnyomást, újabb erőszakos uralmat eredményez... A legmélyebb fájdalommal kell igazat adnunk az angol külügyminiszter szavainak, hogy úgy látszik, mintha Magyarországon az egyik totális szellemű zsarnokságot a másik váltotta volna fel... Különös hatások folytán a magyar élet valóban az egyik totális zsarnokságból a másik felé sodródott.

MINDSZENTY JÓZSEF BÍBOROS

két hónapot töltött lelkipásztori úton Ausztráliában és Új Zélandban magyar hívei körében. Előző számunkban beszámoltunk megérkezéséről és a Perthben töltött napokról.

Beszámolómat az út további részleteiről interjúval akarjuk folytatni; erre azonban, mivel a Bíboros csak december 23-án érkezett vissza a Pázmáneumba, lapzártáig nem kerülhetett sor.

Reméljük, hogy a tervezett interjút a februári számban közölhetjük.

Események és közlemények

PÁRIZSI MOZAIKOK

Egyéves fűrészt és közel 20.000.— frankot kitevő költség mellett a Katolikus Misszió földszinti helyiségei elkészültek. Ezekben a helyiségekben foglal helyet a kápolna, a könyvtár a sekrestyével, a büffé és a cserkészek helyisége. A régi műhelynek használt helyiség új arculatot vett fel, a vallás és a kultúra szolgálatáért. A tényleges költségek mellett ugyanennyire becsülhető KALÁKA munka merült fel. Ezen kaláka munkák azoknak a magyaroknak köszönhetőek, kik minden fáradságot és rangot félretéve felismerték annak a jelentőségét, hogy milyen nagy érték a «világ fordítóköröngjén» — egy kis darab Magyarországból. Természetes, a «szépítési» munkák még hátra vannak, de ezeket csak akkor lehet ismét megkezdeni, illetve folytatni, ha kellő összeg áll rendelkezésre. Addig is köszönet az önzetlen segítségért.

Szeptember 21-én tartotta a Mikes Kelemen Kör párizsi csoportja jólsikerült irodalmi estjét a Katolikus Missziós Otthonban. Az előadást Gaál Jenő nyitotta meg, ismertetve a M. K. Kör célkitűzéseit és az előadás témáját. Az előadást két régi újságíró tartotta, *Fiala Ferenc* és *Gábor Áron*. Fiala F. már ismert a tollforgatásáról a szabad magyarság előtt, ezért őt nem kell bemutatni. Gábor Á. kevésbé ismert, de ezzel az előadásával bevészte magát a hallgatóság szívébe. Előadása egy életrajz volt. Életrajz, melyben tizenöt éves orosz száműzetését megdöbbentő őszinteséggel tárta a hallgatóság elé. A másfél évtized szenvedéseit és a kommunista rendszer lélektani szerkezetét az író három könyvben ismerteti: *Embertől keletre — Szögletes szabadság és Évszázados emberek*.

Majd Leder Müller Olivér Münchenben élő nyomdász mutatkozott be, ki megkönnyíti a menekült sajtó életben maradását azzal, hogy nyomdáját a száműzetésben lévő sajtónak biztosítja. Mert bizony be kell ismerni, hogy ebben a zavarodott világban a pénz és politikai beállítottság határt szab a szabad sajtócikkek kiadásánál. — A rendezőség köszönetet érdemel a nívós irodalmi estért.

Okt. 20-án emlékezett a párizsi magyarság 1956 *Hőseire*, kik életüket adták egy szebb és egy szabad Magyarorszáért. Az ünnepi szentmisét *Hiero* atya tartotta, kiemelve azt, hogy hőseink csak akkor hálnak meg igazán, ha elfelejtjük őket. Majd az ünnepi megemlékezés következett. Az elnök, a pá-

rizsi magyarság jólismert személyisége, *André Dorange* köszöntötte a megjelenteket és köztük a francia vendégeket. Elsőnek *Németh István* szólalt fel, ki személyesen résztvett az 1956-os felkelésben. Majd *Paul Lemaire*, a háború alatt Magyarországra szökött francia katonák csoportjának elnöke tartotta értékes előadását és közölte magyarországi élményeit. Utolsóként *Guy Hostert*, a volt budapesti francia Intézet professzora és az 1957-1960 *Látottak Magyarországon* című könyv írója szólalt fel. A drámai előadás szorozatot, a mindenki által jólismert és kedvelt *Náday Kálmán* két zongoraszáma szakította meg. Az ünnepély befejezése után a francia vendégek tiszteletére a franciaországi politikai szervezetek, fogadást adtak.

Majd október 23-án este fél hét óra körül az *Etoile*-nál lévő Ismeretlen Katona sírját koszorúzták meg a francia Köztársasági Gárda dobszólója mellett.

A párizsi K. Misszió helyiségében okt. 24-én, csütörtökön este a *Pax Romana* világnézeti és kulturális sorozatában a Magyar Szentkorona története címmel hirdette meg előadását. Azonban a nagy érdeklődéssel várt előadás a 'hosszúkezüek' beavatkozása miatt elmaradt. Ezek az egyének, kik a menekült élet göröngyös útjain elfáradtak és betegek lettek, vagy külső útmutatásra igyekeznek a K. Misszióban létrejött kulturális és vallási egységet megbontani, minden felelősségérzet nélkül. Remélni kell abban, hogy ezek az egyének ráébrednek arra, hogy a *Pax Romana* Katolikus Magyar Egyetemi Mozgalom nem lehet politikai célok ugródeszkájának használni, mert ez nem szolgálja a szeretet és a béke alapjait.

A *Pax Romana* előadássorozatában *Náday Kálmán* matematika tanár, avagy a «Misszió kántora» első ízben tartotta előadását: *Bevezetés a modern matematikába.* Már a cím után ítélve is, az előadás érdekesnek mutatkozott, mert bizony az igazat megvallva, sokaknak «fekete pont». Mivel ezen a téren Franciaország vezet, az iskolákban mindenhol tanítják a szülők bánatára. Ugyanis a szülők egy szót sem tudnak segíteni a segítségre szoruló gyerekeknek.

Így kaptunk izelítőt arról, hogy a 2 x 2 -nél nem lehet megállni és az eredmény talán nem is négy! Az előadás roppant érdekes volt és világos, de azt kell hinnem, hogy nem sok maradt meg belőle a hallgatóságban! Nagyon elvont és száraz, s feltesszük a kérdést, mire jó ez és hol kerül alkalmazásra? Sokat kell foglalkozni ezzel. (- szj -)

MAGYAR NÖVÉR ÖRÖK FOGADALMA a Dachau Szent Vér karmelita-zárdában

1968 júliusában különös levelet kapott Dachauból egy budapesti édesanyja, aki 1946-ban elveszítette férjét. A levél megrendítette. Elsápadt és szótlannul az utcára szaladt, otthagya barát-nőjét, akivel együtt lakott. Barátnője titokban követte, hátha valami baja történt. A titokzatos út az üllői-úti Örökimádás templomba vezetett. Ott öntötte ki bánatát, de ott is vett új erőt, amint később elmondotta: «Akkor érezte először és erősen, mit jelent neki, konvertitának a katolikus hit.» Egyetlen és diplomás leánya szerzetbe lépett. Megírta, hogy a hatvanas években fogorvosi tanulmányai alatt megismerkedett volt szerzetesnővérekkel és megcsodálta a világban kifejtett hűséges tanúságtételüket. Egyik karmelita nővér beszélt a dachau ingesztelő karmelita zárdáról. És megeredt benne is a szerzetesi hivatás. A «Lélek ott fűj, ahol akar». És amikor 1968-ban megszerezte Budapesten a fogorvosi doktori oklevelet, július 14-én rokonlátogatásra Németországba utazott. Alig találkozott a rokonokkal, 2 nap mulva Dachauban, a sarullán karmelita apácák zárdájába sietett és felvételét kérte. A jelölt és újoncúvek után 1974 dec. 14-én, *Keresztes Szent János*, a karmeliták nagy reformátorának ünnepén dr. Péter Lenke, most az «*Úr Jézus iránti bizalomról elnevezett*» Enikő nővér gr. Soden-Fraunhofen müncheni segédpüspök előtt letette az örök fogadalmat, hogy beálljon rendje ingesztelő mozgamába és imádkozzon magyar népünkért, hogy a jó Isten tartsa meg hitben és iránta való rendíthetetlen reményben, amint a hívek könyörgésében mondta.

Aki szerzetesi hivatást érez, magyar szerzetesnővér közösségbe is léphet. Címük: *Isteni Megváltó Leányai*, A-4020 Linz/D. Senefelderstr. 6. *Istkolanővérek*, I-00151 Roma, Via dell Casaletto 181. *Szociális Testvérek*, A-1090 Wien, Boltzmanng. 14.

Moszkvában a titkosrendőrség megtalált egy rejtett biblia-nyomdát, amelyben a SZU-ban elnyomott baptisták nyomtatták ki bibliájukat. Az «ille-gális» nyomdászok közül kilencet letartóztattak. A földalatti nyomda 5 éve működött és ezidő alatt közel 300 ezer bibliát, az Újszövetség részleteit és több vallásos iratot terjesztett. A titkosrendőrség lefoglalt 15 ezer félkész ívet és 16 tonna papírt is.

Gondolatok Újesztendőre

Határtalan lehetőségeink tudatában, teljes meggyőződéssel hasonlíthatunk minden új esztendőt egy-egy olyan aranybányához, amelynek mérhetetlenül gazdag kincsei még nincsenek feltárva. S valamint az aranbánya kitermelése gyakorlati feltételeket kíván, a «Boldog Új Esztendő» kiteljesedése is elengedhetetlen feltételekhez fűződik.

Az ember boldogításának s boldogulásának problémája, mely a bajok kiküszöbölésében és egy emberségesebb jövő kialakításának vágyában gyökeredzik, nem újkeletű az emberiség életében: a történelem tanúsága szerint az ősembertől elkezdve, minden nemzedéket végigkísértő, gondterhes életfeladatnak bizonyult az mindig a letűnt évezredek folyamán.

Már a prehistoria-, vagyis a történelemírás kezdete előtti ember is azon törte a fejét, hogy hogyan tehetné szebbé, hogyan alakíthatná boldogabbá s veszélyektől védettebbé a saját maga és gyermekei sorsát, jövőjét. Ezt a tényt egyéb történelmi bizonyítékok mellett az archeologia is ékesszólóan bizonyítja. Gondoljunk csak az ősembereknek cölöpökre épített lakásaira: a palafit-építményekre, melyeknek maradványaira sokhelyen rábukkantak a régészek az idők folyamán, nem is egyszer. Újabban pedig Észak-Itália Trento nevű tartományának egyik völgyében fedeztek fel s ástak ki egy nagyobb kiterjedésű ősi falu maradványait bizonyító palafit-telepet. Az így épült őslakások biztonságot nyújtottak lakóiknak a vadállatok támadásai ellen: békés életet biztosítottak nekik.

S amióta az ember feltalálta az írásjeleket, melyek segítségével megörökíthette gondolatait, ki tudná megmondani, hány és hány írásmű látott azóta napvilágot azzal a nemes célzattal, hogy általuk szebbé és boldogabbá válhasson az emberi nem jövője, sorsa, földi élete. Emlékezzünk pl. csak a legközismertebb, leghíresebb művekre s azok szerzőire. Azokra, akik azért írták le, vagy vésték téglába, márványba, kőbe, fába tapasztalataikat, azért örökítették meg ötleteiket, felfedezéseiket s legjobb tudásukat, hogy azt továbbadják ember társaiknak és a sorra elkövetkező nemzedékeknek. Azon fáradoztak megerősítő áldozatok árán is, hogy műveltebbé, okosabbá, képzetesebbé tegyék ivadékaikat, hogy azok magukon jobban segíthessenek s boldogabbak lehessenek apáiknál s szebben, biztosabban, békésebb módon élhessék földi életüket.

Az emberi élet szebbé tételére igyekeztek fejleszteni s terjeszteni mérnöki felfedezéseiket, asztrológiájukat, bankrendszerüket a szumírok.

Hasonló célzattal fejlesztették művészetüket a babilóniaiak, egyiptomiak és görögök.

Az előbbieken emlegetett nemes, de küzdelmes emberi törekvésekhez maga a teremtő Isten is betársult. Erről a tényről legszebben tanúskodik a könyvek-könyve, a Szentírás. Ennek a felbecsülhetetlen írásműnek minden fejezete szóról-szóra bizonyítja Isten jóakarátú beavatkozását az ember sorsába, hogy rávilágítson az igazi boldogulás ösvényére, mely az ősbűn-okozta zűrzavarból kivezeti a szenvedő, erkölcsi és lelki sebeire gógyulást kereső embert. Isten a Szentírásban keresztül biztos irányt mutat az embernek, nemcsak a földi élet békés kiépítésére, hanem az örök boldogság felé is.

Az ószövetségi Szentírás - gyűjteményben benne van a «Boldog Új Év» minden ígérete és biztosítéka: Mózes törvénykönyve kiemeli a törvény és a jog tiszteletbentartásának döntő fontosságát, mivel a jog és törvény csalatkozhatatlan biztosítékai az isteni és fele-

baráti jóviszonynak. Márpedig a felebaráti és Isten iránti jóviszony szilárd alapját képezi az ember békéjének, boldogságának, üdvösségének egyaránt. Vagy lehet-e elképzelni békés életbiztonságot ott, ahol hiányzik a jogtisztelet és az igazságosság?

Újév ünnepével még benne élünk szent karácsony ünnepkörében, Krisztus Urunk születését ünnepelve. Ne feledjük el, hogy Ő az egyedüli, a boldogságra vezető biztos út (vö. Jn. 8, 12). Győzhetetlen s győzedelmes hitet, reményt, szeretetet hozott a földre, a megváltás isteni ígéretével. Csakhogy az emberiség nagy többségének az a tragédiája, hogy Krisztusban nem ismerte fel az isteni Megváltót, a Messiaszt. S nem fogadta el az Ő üdvözítő tanát. Következésképpen megfosztotta saját magát a boldogság forrásától. Pedig egyedül nála, vele és általa remélhető — s mi, akik az Ő hívei vagyunk s tanítását követjük, reméljük is tőle bizalommal — az örömteljes boldog, békés Új Esztendőt, egyéni-, családi-, társadalmi életünkben egyaránt. Valamint a biztos kilátást lelkünk öröküdvösségére, mert a Szentírás tanúsága szerint « . . . az örök élet ígéi nála vannak » (Jn 6, 68).

DR. KURKÓ ALAJOS

Ima a Szentév folyamán

Urunk és Atyánk: Fiad, Jézus Krisztus halálában és feltámadásában Te az egész emberiséget akartad kibékíteni Magaddal és így az embereket egymással is kibékíltetni. Hallgasd meg a kegyelemnek és üdvösségnek ebben a szentévében néped kérését. Életet és életszentséget osztogató Lelked újítson meg legbensőbb énünkben minket és egyesítsen életünk e g é s z tartamára testvérünkkel és Megváltónkkal, a feltámadt Jézus Krisztussal. Minden keresztény hívővel együtt mi is az evangélium útján szeretnénk járni. Add, hogy hűségesek maradjunk az egyház tanításához és vegyük mindig észre szűkölködő felebarátaink igényeit is. Adj erőt ahhoz, hogy a megbékélésen, az egység és a béke ügyének érdekében munkálkodhassunk. Add, hogy akik még keresik az Istent, Benned ismerjék fel a világosság és remény egyetlen forrását. Akik másokért dolgoznak, Belőled merítsenek erőt. Akik már ismernek Téged, jussanak még közelebb Hozzád s fedezzék fel szereteted kimeríthetetlen mélységeit. Bocsásd meg a mi bűneinket, tedd szilárdá hitünket, éleszd reménységünket és növeld szívünkben a felebarát szeretetét. Add, hogy Krisztus nyomdokán járjunk és szeretett fiaid és leányaid lehessünk. Add, hogy egyházad, a Boldogságos Szűz közbenjárása révén, az üdvösség jele és szentsége legyen minden ember számára s az egész világ hihessen szeretetedben és igazságodban. Jóságos Atyánk, halld meg néped könyörgése mögött a Szentlélek imáját, amely dicsőségedet és üdvösségünket egyképpen szolgálja. Az út, az igazság és élet, a Te Fiad, a mi Urunk Jézus Krisztus által Amen.

(A Szív 1974 dec. számából)

Lelki megújulás és a Cursillo

Ki ne mondhatná el magáról, hogy mióta eljött «hazulról», a sors, helyesebben az isteni Gondviselés, sokszor olyan helyzetbe dobta az embert, hogy bizony nehezen tudunk ismét magunkhoz térni. Nehezen tudtuk megérteni, hogy miért történt velünk sok minden. De voltak bizonyára olyan esetek is, hogy egy rákkényszerített körülmény, egy baráti részről történt rábeszélés valami ügyre, nagy lelki gyarapodást hozott nekünk. Pár éve, amikor magam is alig láttam ki a nehézségekből, problémáim közepette kaptam egy baráti tanácsot, vagy inkább jóakaró erőszakos ráhatást: végezd el a Curillót, meglátod, magadhoz jössz megint. Mint szerzetesnő meggyőződve «állapotom» szilárdságáról, hevesen tiltakoztam ellene. Ez nem nekem való, ütöttem el az egészséget. De aztán ez az ügy mégse hagyott nyugton; bár nagyon szkeptikusan, de mégis beálltam a Cursilloba — és nem bántam meg...

Most, amikor a Lelki megújulási mozgalom egyre több szétszórt magyart igyekszik felrázni, és ennek keretében a Cursilloról is történt említés, úgy gondoltam, hogy talán ez a közlemény egyeseknek ad egy-egy új felbuzdulást.

Mi is ez a Cursillo? — Egy üzem igazgatója találoán megjegyezte munkásait jellemezve: Ha tíz vagy húsz katolikus dolgozik az üzemben, azt nem tudom, de ha egy kommunista van köztük, azt azonnal észreveszem, és még inkább felfigyelnek rá a többiek. — Miért? A katolikus öntudat olyan mély álomba szenderült sok «jámor» hívőben, hogy szinte kár lenne ezt a nyugalmat megzavarni. Az ilyen lagymatag keresztény öntudatot csak egy nagy megrázkódtatással lehet ismét életre kelteni. Ilyen lelki «felrázás» a Cursillo.

Mit jelent ez a név? — Sokunknál már meghitt hangzása van e szónak, de a legtöbbször még «spanyolul» hangzik. És igazuk is van. Spanyolországból indult el ez a kis csoportokból álló megmozdulás, melyre egy rövid háromnapos lelki előkészület adja meg a szükséges «gyújtó» anyagot. Innen a megnevezés: cursillo = kis kurzus, rövid előkészület. Nehéz magát a mozgalmat szóval meghatározni; valódi lényét csak az érti meg, aki már saját maga is átélte a Cursillót. Egyik alapítója röviden így jellemzi: «A keresztény öntudat lelkes átélése, értékelése és éppen olyan lelkes továbbadása.» — Ez persze keveset mond annak, aki még sohasem hallott erről a mozgalomról.

Ezen a helyen csak néhány egyszerű tény közlésére van lehetőség. A Cursillo egy vallásos megmozdulás, amelyet 1949-ben egy lelkes laikusokból és papokból összetevődött kis csoport indított el Spanyolországban, hogy az akkori általános vallási lanyhaságot fel-

rázza. A spanyol, tüzes, szenvedélyes lélekkel megindított toborzás Krisztusért szinte csodálatos módon elterjedt az egész világon. — Másokat lelkesíteni csak az tud, aki maga is izzóan lelkesedik az ügyért! — Ez a legmélyebb titka ennek a lelki megmozdulásnak is. Bécsben 1960-ban volt az első Cursillo; először csak férfiak részére a társadalom minden rétegéből.

A Cursillo nem egy új szekta, nem is az egyetlen út az üdvösségre, hanem csak egyike azoknak a lehetőségeknek, hogy katolikus mivoltunkat egyre jobban öntudatosítani tudjuk, hogy a Krisztussal egyesült testvéri közösségben egyre jobban részt tudjunk venni az Egyház apostoli munkájában.

A Cursillo háromnapos elmélyülésből áll, mely idő alatt papok és laikusok irányítása alatt áll a csoport. Külön Cursillo van nők és férfiak részére. — Mit csinálnak a résztvevők e három nap alatt? Illetve mi az előkészület alap gondolata? Röviden talán így lehetne ezt összefoglalni: megismerés, rátalálás a saját énkre — az első nap vezérfonala; második nap: Istenre találni, a Vele való viszony; — harmadik nap: testvért látnom, testvért szeretnem minden felebarátomban. — A hitigazságok mely átélése nemcsak az elmét fogja át, hanem megmozgatja az érzelmevilág legmélyebb tehetségeit is. Nem új, nem más mint Isten parancsa: «Szeresd Istenedet teljes szívedből...» Csak a «hogyan» kap a Cursilloban egy igazi új dinamikus erőt, mely szinte kitörésre kényszeríti a lelket az eddigi nyugalmas, önmegelégedett keresztény mivoltából. Ez a mindent átfogó lelki élmény jellemzi a három nap légkörét, amely nem szentimentális gyönyörködés «erényeink» szépségében, hanem őszinte «magunkradöbbszés», egy minden erőt megfeszítő törekvés a Krisztussal való minél bensőségesebb egyesülésre.

Minden törekvésünkben a legnagyobb testvéri segítséget nyújtják a régi Cursillisták, akik három nap alatt szinte imahadjáratot indítanak a kezdőkért. Ez a lelki összefogás a világ minden részén élő Cursillistával nekem személyesen is felejthetetlen lelki élményt jelentett. A közös tudósító alapján mindegyik tudja, hogy hol és mikor vannak a Cursillok, és az ezekben a napokban befutott számtalan levél élő tanújelét adta ennek a testvéri összetartásnak. Az előkészület befejező estéje pedig valóságos családi ünnep, amelyen a közletről és távolról jött régi Cursillisták újból friss erőt merítenek az újak első lelkesedéséből. Ez a családi meleg légkör egy másik igen fontos erőssége ennek a mozgalomnak.

A három nap elmúltával megkezdődik az úgynevezett «negyedik» nap,

melynek életünk végéig kellene tartani. Ez az idő az igazi próbája a komoly elhatározásnak, az apostolkodásban való kitartásnak. De ezen a hosszú negyedik napon se marad egy Cursillista se magára. A rendszeres gyakori találkozás 3-4 társsal, és a havonkénti összejövetele a csoportnak, melynek az Eucharisztia közös ünneplése a központja, minden alkalommal egy új kegyelmi forrást jelent, és egyben nagy lelki támaszt nyújt a Cursillon nyert lelkesedés megőrzésére, vagy felszítására, ha a tűz kezdene már kialudni. Mert minden emberi igyekezet, a legjobb szándék is, ki van téve az idők multával a lanyulás veszélyének, és éppen azért nagyon fontos, hogy egy Cursillista se szigetelődjön el csoportjától.

Remélem, hogy lesznek az olvasók között olyanok, akiket az apostolkodásnak ez a modern, a mai időknek annyira megfelelő módja érdekel. Sőt olyanok is, akik a Cursillót már elvégezték, és szeretnék magyar testvéreink között apostolkodni. Ezeknek azt szeretném ajánlani, hogy forduljanak Bóday jezsuita atyához, aki a Lelki Megújulás szolgálatában szívesen fogad munkatársakat. Címe: P. Bóday Jenő SJ. Blijde Inkomststraat 18, 3000 Leuven, Belgium.

Az első spanyol Cursillistáknak a Krisztusért való izzó lelkesedéséből keletkezett az a Cursillisták egymás közötti köszöntése, amivel most én is búcsúzik minden magyar testvéremtől:

De colores!

Egy linzi Cursillista nővér

MUNCHEN

A müncheni Magyar Egylet elnöke, dr. Dobay Kálmán nov. 16-án népes vendégsereg jelenlétében köszöntötte Segesdy László író és költőt, az egylet tagját, születésének 75. évfordulóján. Az ünnepelt a hallgatóság nagy tetszése mellett elszavalta «Életrajz» című versét, majd dr. Erdélyi István alelnök bemutatatta «Az afrikai völegény» című vidám filmjét, melynek szövegét az ünnepelt 1944-ben írta. Az egész film meg nem szűnő derűt varázsolt mindenki arcára. A műsorban föllépett Vayda János magyar nótákkal, majd sorakerült filmjelenet Jávor Pál és Svéd Sándor szereplésével, majd ismét Vayda János lemeze három magyar nótával. A jelenlévők a derűs előadás után ital nélkül is késő éjszakáig táncoltak.

A müncheni Magyar Egyesület 1886. e. V. választmányi tagjai dec. 10-i gyűlésükön dr. Dobay Kálmán elnök indítványára a karácsonyi ünnepek alkalmával a kastli Magyar Gimnázium céljaira 200.— DM-t ajándékoztak.

Imaszándékok a Szentévre

január	ökumenizmus a Szentév szellemében bennszülött kultúrák és keresztény univerzalitás
február	szentévi megbékélés Istennel és embertársainkkal gazdag és szegény országok a Szentévben
március	hit és tudomány a katolikus egyetemeken az egyház küldetése és a hithirdetés
április	a hír- és gondolatközlés szervei és a Szentév missziós hírközlés és a Szentév kegyelmi ideje
május	a Mária-tisztelet, mint a Szentév sikerének titka Afrika és Ázsia testvéri összefogása a Szentévben
június	az újabb-kori Jézus Szíve tisztelet 300. emlékéve bennszülött papképzés és a tanító tekintély
július	az egyén megújulása és a társadalom megújulása Ázsia és Afrika nagyvárosokba özönlő tömegei
augusztus	figyelem a Szentlélek sugallataira a Szentévben a Pápai Missziós Unió és a bennszülött hivatások
szeptember	a zsinat vívmányai és a Szentév lelkipásztori módszerek korszerűsítése a missziókban
október	a Szentév és a keresztény ima-élet családi közös ima a missziók újkeresztényei közt
november	Isten-szeretetünk és embertársaink szolgálata világi intézmények és hivatásaik a missziókban
december	a szívek békéje és a társadalmi béke házajukból kivándorolt bennszülöttek lelkigondozása

Az élet könyvéből

A KERESZTSÉG SZENTSÉGÉBEN RÉSZESULTEK

Ausztriában:

Schmidt Georg, Sch. Johann és Pálfi Erika fia, Bécsben
Nagypál Monika, N. Zoltán és Zórád Róza leánya, Bécsben
Balázs Beátrix, B. András és Mészáros Mária leánya, Bécsben

Franciaországban:

Meunier Nathalie, M. Michel és Anna-Mária Domonkos leánya, (38) Ruy
Somody Carine, (69) Villeurbanne
Fodor Patricia (38) Cessieu
Berkes Sylvia, (69) Rochetaillée-sur-Saône

Németországban:

Sipos Terézia Natália, S. Mihály és Mago Borbála leánya, Stuttgartban
Boldizsár Ilona Zsuzsanna, B. József és Sággy Piroska leánya, Stuttgartban
Buzády Balázs Árpád, Dr. B. Tibor és Dr. Szinnyai Éva fia, Stuttgartban
Szücs Emil, Sz. Gehl Márta fia, Münchenben
Szeőke Ágnes Tünde, Sz. Szilárd és Németh Judit leánya, Münchenben

Haenlein András János Károly, H. Péter és Hazai Katalin fia, Münsterben
Táncsics Tibor, T. Sándor és Pokornig Hannelore fia, Fürstfeldbruck (M.)
Szabó Angella, Sz. László és Sztás Éva leánya, Augsburgban
Pekality Csilla, Pekality István és Bacsa Etelka leánya, Augsburgban
Sajin Izidóra, S. György és Puhic Jela leánya, 1974 dec. 15-én, Münchenben
Kőrösi Árpád, K. Jenő és Kalmár Borbála fia, 1974 nov. 20-án, Karlsruheban
Marsalek Dániel Béla, M. Béla és Vidákovich Borbála fia, 1974 dec. 1-én Mannheimben

Svájcban:

Való Veronika, V. János és Mária leánya, 1974 nov. 10-én, Genfben
Splivaló Ráfáel, S. Lajos és Julianna fia, 1974 nov. 30-án, Lausanne-ban
Petrovics István, P. István és Emma fia, 1974 dec. 7-én, Renens (VD)-ban
Talabér Claude István, T. István és Irén fia, 1974 dec. 8-án, Genfben

EGYHÁZI HÁZASSÁGOT KOTOTTEK

Ausztriában:

Németh Sándor és Gaal Margit, Traiskirchenben

A BERLINI KONFERENCIA

a kommunista uralom alatt élő és a nyugateurópai országokban tevékenykedő társutas katolikusok csoportosulása a szovjet politikai célok szolgálatára. Legutóbbi értekezletére Magyarországról 20 tagú katolikus kürdöttség érkezett Cserhádi József pécsi megyéspüspök vezetésével. Cserhádi volt a konferencián az egyetlen püspök. És a konferenciát is csak egy főpásztor üdvözölte meglehetősen táviratban, Ijjas József kalocsai érsek. Ugyanakkor a keletnémet püspökök kemény bírálatot tettek közzé a kommunista rendszer iskola-monopóliuma ellen. Kijelentették, hogy az Egyesült Nemzetek által kiadott kiáltványt az emberi jogokról Keletnémetország is elfogadta, de a gyakorlatban nem tartja meg. Ezért a katolikusokat súlyos károk érik. Lényeges emberi jogokat elnyomják és másodosztályú állampolgárokként kezelik őket.

Ebben a légkörben rossz fényt vetett a magyarországi püspöki karra Cserhádi József nyilatkozata a keletberlini Neue Zeit című újságnak. A pécsi püspök kijelentette: «Az egyház függetlenül a világnézeti különbségektől igenli a nagy szocialista eszmét és ezt alapvetőnek tartja az országunk társadalmi erőivel való együttműködéshez a Békebizottság kereteiben.» (F. K.)

Franciaországban:

Zsombok Tünde és Jean-Claude Mouleraud, (38) Bourgoin-Jallieu
Fekete Piroska és Gilles Ghirardy (38) Bourgoin-Jallieu

AZ OROK HAZÁBA TÁVOZTAK

Ausztriában:

Vass József, 39 éves, Bécsben
Turek Elisabeth, D. Ing., 82 éves, Bécs
Hisz Gizella szül. Garamvölgyi-Garami-Kubicsár, Bécsben
Hőgyészi Pálné, 72 éves, Kismartonban

Franciaországban:

Sándor György, 75 éves, (64) Pau
Hegedüs Mária, 80 éves, (48) Marvejols
Újvári Tivadar, 64 éves, Lyon
Németh Dezső, 42 éves, (39) Molamboz

Németországban:

Wesely Aegidia, szerzetesnővér, 66 é., Neidbergben
Ehmann Ilona, 74 éves, 1974 nov. 30-án, Kötzing/Nby-ben
Lakos Sándor, 66 éves, 1974 nov. 30-án, Münchenben

Svájcban:

Péter István, 57 éves, 1974 okt. 28-án, Lausanne-ban

HIRDETÉSEK

AZ ÉLETÜNK ELFOGAD

hirdetéseket, azok közlését kérjük a Gazdasági Bizottságon át P.Szőke János címén beküldeni: D - 7 Stuttgart 1, Werstr. 63. Telefon: 43 37 86.

A nyomda a Gazdasági Bizottság megkerülésével nem fogad el hirdetést.

MAGYAROS HENTESÁRUK!

1 kg Füstölt kolbász (száraz)	DM 12.—
1 kg Füstölt friss kolbász	11.—
1 kg Paprikás szalámi	14.—
1 kg Puszta-szalámi (erős)	12.—
1 kg Sütnivaló hurka rizsás-májás és véres	8.—
1 kg Disznósajt	8.—
1 kg Füstölt oldalas	8.—
1 kg Fehér füstölt szalonna	
4-6 cm vastag	8.—
1 kg Schwarzwälder szalonna	12.—
1 kg Schwarzwälder sonka	16.—
1 kg Magyar szalámi	20.—
1 kg Paprikás főtt tokaszalonna	8.—

Lieferung per Nachnahme! Csomagküldés utánvétellel!

Esetleges viszonteladó kereskedőnek árengedmény!

Viktor Pál
Wustspezialitäten
D - 7063 Welzheim,
Joh. Seb. Bachstr. 19.

TÉTÉNY —

UNGARISCHE SPEZIALITÄTEN

Inhaber: Bayer Oszkár

München 2. Kreittmayerstr. 26.

Tel. 196393, nach 20 Uhr: 585502

Preisliste:

Debrői Hárslevelű	DM 5.50
Badacsonyi Kéknyelű	5.95
Badacsonyi Szürkebarát	5.85
Soproni Kékfrankos	5.75
Domszloi Muskotály	5.85
Domszloi Tramini	6.30
Villányi Burgundi	5.85
Hajósi Cabernet	5.90
Tokaji Aszu 4 Puttonyos	12.40
Téli Szalámi	18.—

inc. MWST, Preise ab Lager,
Preise sind bis zur nächsten
Preisliste gültig

Kartonvételnél üvegenként 20 fillér
árengedmény.

Még kapható:

Bayer Oszkár, Ecke Kazmair-Trapentreustr.

Horváth János, München 2. Tumblingerstr. 28.

«BUDAPESTI ÉJSZAKA MUNCHENBEN»

Nagyszabású Vidám estét rendez a

MUSICA HUNGARICA KÖNYV
ÉS HANGLEMEZ CÉG

1975 február 2-án vasárnap este 19 órától

a «Gaststätte Hirschau»-ban
(Englische Garten)

Közreműködnek:

Vajda Albert író és humorista

Vayda János dalénekes

A televízióból és a rádióból közismert

Bender fivérek

Neves budapesti cigányzenekar játszik

A tánczenét a «Házi együttes» szolgáltatja

Asztalfoglalás — Felvilágosítás —

Musica Hungarica, 8 München 40

Agnesstr. 45. Tel. (089) 180-911

DIÓSZEGHY TIBOR HITES TOLMÁCS ÉS FORDÍTÓ

(magyar-német és német-magyar) Németországban tanácsadás állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, peres ügyekben segít.

(Tel. 02101/ 541317)

D - 404 Neuss, Daimlerstr. 249.

MAGYAR KÖNYVEK ÉS HANGLEMEZEK

Most jelent meg Mindszenty J. bíboros

Emlékirataim c. könyve,

532 old., 100 eredeti fénykép,
művészi borítólappal DM 42.—

Mindszenty: Erinnerungen

német nyelvű kiadás 38.—

Horthy: Emlékirataim 34.—

Előjegyezhető:

Szoltsenyicin: Gulag Sziget-csoport kb. 30.—

Vajda Albert: Megcsaltam Ádámot (Éva özvegyének önéletrajza) kb. 18.—

Mindkettő szállítása kb. január végén.

Dálnoki Veres Lajos: Magyarország honvédelme a II. világháború előtt és alatt, I. II. III. A három kötet együtt szállítható 84.—

Kérje vaskos, 32 oldalas könyv és lemez katalógusunkat.

Musica Hungarica

D - 8 München 40, Agnesstr. 45.

Tel: 089 / 180-911

STOCKHOLMBAN ÉLŐ, 170 cm MAGAS

51 éves, magyar nő megismerkedne korban hozzáillő, komoly katolikus férfival. (Egyházi esküvőről lehet csak szó!) «Gyetzai Klára» jellegére kéri a válaszokat az

Életünk Gazdasági Bizottságához,

D - 7 Stuttgart 1, Werstr. 63.

HAZAI HENTESÁRU

1 kg paprikás füstölt kolbász (száraz)	DM 14.—
1 kg paprikás frissen füstölt kolbász	" 12.—
1 kg véreshurka	" 7.20
1 kg májashurka	" 7.20
1 kg vastag szalonna	" 8.—
1 kg paprikás tokaszalonna	" 8.—
1 kg disznósajt	" 9.60
1 kg füstölt sonka	" 18.—
1 kg füstölt sertésborda	" 8.—
1 kg füstölt csülök	" 8.—

Tepertő mindig kapható!

Viszonteladónak — előzetes megbeszélés után — árengedmény!

Utánvétellel és csak beföldre szállítunk; 5 kg-on felüli rendeléseknél portómentesen.

Taubel Mihály hentesmester

D - 6710 Frankenthal

Peter-Rosegger-Str. 3.

Tel. 06233 / 92 58

KOMPLEX MAGYAR IMPORT IRODA

megnyitás előtt; hazai húsárak, italárak, textiliák, esp.kávéfőzőgépek stb. Egyéb szolgáltatások (levélileg is). — Házasságközvetítés, pszichológiai tanácsadás, stb. Piackutatásnak igényeit azonnal jelentse. Kérjen részletes tájékoztatót:

D - 5 Köln 1, Postfach: 101231

ÚJ MAGYAR CÉG

Ólomkristály csillárok, modern antik és «Mária Terézia» stíl, kézzel csiszolt 24 % és 30 % ólomkristály prizmák, lámpatest bronz, ezüst és aranyozva —

Ólomkristály tükrök (barokk), vázák, poharak, stb. —

Stil és kovácsoltvas lámpák, — kerámia legnagyobb választékban Európában.

Saját gyártmány — gyári árak !!

A világ minden tájára szállítunk!

Kristall Leuchten — Horváth Tamás

D - 8591 Friedensfelds

Schönfuss Str. 14, — Tel. 09683-339.

HIVATALOS FORDÍTÁSOKAT

magyar-német és német-magyar nyelven olcsón és gyorsan készítenek, — Ausztria és Svájc területére is!

Wilhelm Divy

Áll. vizsgázott törvénytudó hivatalos fordító és tolmács.

D - 799 Friedrichshafen, Linderstr. 50.

EGYEDULÁLLÓ, CSINOS, KOZÉPKORÚ,

házas, gyermekszertető nő megismerkedne 50-60 év körüli becsületes férfivel házasság céljából. «Magyar asszony» jelegére kéri a válaszokat a Életünk Gazdasági Bizottságához, D - 7 Stuttgart 1, Werstr. 63.

Sun Tsu 13 pontja

A ma is látható felforgató tevékenység alapszabályait Kr. e. 2500 körül Sun Tsu, kínai császári filozófus, az alábbi 13 pontban foglalta össze:

1. Bomlassz szét mindent, ami az ellenség földjén jó.

2. Keverd bele az ellenséges ország vezetőit bűnös vállalkozásokba.

3. Így aknázd alá tekintélyüket s a kellő pillanatban szolgáltatd ki őket polgártársaik megvetésének.

4. Használd fel az ellenség országában együttműködésre a leghitványabb és leggonoszabb elemeket.

5. Minden eszközzel zavard az ellenséges ország kormányának és vezetőinek tevékenységét.

6. Terjessz civakodást és egyenetlenkedést az ellenséges ország polgárai között.

7. Bujtsd fel az ifjúságot az idősebb korosztályok ellen.

8. Járasd le az ellenség hagyományait.

9. Zavard minden eszközzel az ellenséges hadsereg felszerelését, ellátását és fegyelmét.

10. Gyengítsd az ellenség katonáinak harci kedvét érzékies dalokkal és zenével.

11. Szállíts nekik rossz nőket, hogy az erkölcsi romlás teljes legyen.

12. Légy nagylelkű ígéreteidben és ajándékaidban, mikor hírszolgálatokért fizetsz. Ne kíméld a pénzt, hiszen az így kiadott összeg bőségesen kamatozik.

13. Mindenfelé helyezz el titkos hírszerzőket.

A magyar emigrációban hasznos lehet, ha közzéteszük Sun Tsu pontjait és ezzel honfitársaink figyelmét felhívjuk a köztünk is dolgozó ellenség tevékenységére.

MAGAS, JÓMEGJELENÉSŰ, INTELLIGENS független (műszaki rajzoló) budapesti, 50 éves, jókedélyű, Németországban élő hölgy megismerkedne sportot, zenét, utazást, irodalmat kedvelő, hozzáillő férfivel. «Szeretet» jelígre kéri a válaszokat az *Életünk Gazdasági Bizottságához*, D - 7 Stuttgart 1, Werastr. 63.

HONFI GÉZA LEMEZEIRŐL

(Első menet és második menet) kiváló minőségű kazetta felvételt készítek. Egy felvétel ára: 14.— DM, a kettő együtt: 26.— DM. *Jármai György*, D - 43 Essen 11, Schlitterweg 22/8.

MAGYAR LEKGYAKORLAT
NŐVÉREK RÉSZÉRE

A már jelzett magyar lelkigyakorlat részletes tudnivalói:

Helye:

Szent Margit-Otthon Senefelderstr. 6
A - 4020 Linz/D., Ausztria.

Lelkigyakorlat vezetője:

P. Békési István S. J. (Németország).

Ideje:

1. Kurzus: 1975 júl. 7. estétől júl. 14. reggelig.

2. Kurzus: 1975 augusztus 23. estétől aug. 30. reggelig.

Mindkét kurzus 6 napos lesz.

Érdeklődni ill. jelentkezni lehet:

Schwester Provinzoberin
Senefelderstr. 6.
A - 4020 Linz/D., Österreich.

PAX ROMANA EGYETEMI NAPOK
DÉL-FRANCIAORSZÁGBAN

Az idén is megrendezték Dél-Franciaország és Nyugat-Svájc részére a hagyományos őszi egyetemi napokat 1974 november 16 - 17.-én Ste Foy- lès Lyonban a marista atyák szemináriumában. A jólsikerült, vitával egybekötött találkozó előadói Pécsi László és Dr. Hunyadi-Búzás Endre voltak. Mintegy 40 résztvevő hallgatta az előadásokat, s utána élénk vitát folytattak.

Az *Életünk* októberi számában ismertetett *P. Király Kelemen OFM:*

N A P L Ó M

című könyve megrendelhető

Cserhádi Ferenc Kálmán
ferences atyánál,
Postfach 2110

CH - 3001 Bern (Svájc).

Mindszenty bíboros úr felejtés elleni ajánlásán túl az eddigi olvasók néha nevetető, sokszor könnyeztető «izgalmas regényt» megfilmesíteni kívánják.

Arany betűkkel ékesített égszínkép borítólappal rendkívüli szép karácsonyi ajándék lehet.

Ára 8.— USA dollár.

A SZÍV

a lelkiélet havi folyóirata

Évente 600 oldalon keresztül tájékoztat az Egyház életéről, nyújt hitünkben megerősítő, lelki életre vezető cikkeket. Évi előfizetési díja 5 USA dollár. Szerkesztik és kiadják a Magyar Jezsuita Atyák. Előfizetni lehet a magyar lelkészeknél. Európai főmegbízott:

P. Matyasovitch Henrich,
B - 3000 Leuven,
Blilde Inkomstr. 18.

A németországi Caritas kórházaiban, otthonaiban, napközi- és kiképző intézményeiben a gondozottak és ápoltak száma 1960 - 1973 között 270 ezerrel emelkedett és ezzel jóval 1,1 millió felett van.

Franciaország katolikus lelkészei a fizetési lista utolsó fokán állnak — jelentik a hivatalos felmérések. Ugyúgy a Lourdesban ülésező püspöki konferencia is kénytelen volt foglalkozni. A katolikus pap Franciaországban havonta átlag 250-400 frank körüli fizetést kap.

ÚJ MAGYAR EGYHÁZTORTÉNELEM

Az elmúlt évben rendezte sajtó alá és adta ki Münchenben Prof. Dr. Adriányi Gábor Hermann Egyed hátrahagyott magyar egyháztörténelmi kéziratát.

A többszázoldalas kiváló munkát 32.— DM ellenében lehet megrendelni:

Verlag Molnár, D - 8 München 90.
Oertlinweg 4.

JÓ NYUGDÍJJAL ÉS KÉTSZOBÁS

és kétszobás lakással, 64 éves özvegyember megfelelő (50 éven felüli) magányos vagy özvegy) házastársat keres. «Harmónia» jelígre kér választ az *Életünk Gazdasági Bizottságához*, D - 7 Stuttgart 1, Werastr. 63.

Hogyan lehet előfizetni
az *Életünk*re?

Az *Életünk* terjesztői

a helyi magyar lelkészek;
ők küldik meg kívánatra
a lapot a területükön élő
híveknek.

Az előfizetési díjat, mely
1975 január 1-től
14.— svájci frank,

vagy annak megfelelő más
valuta, az illetékes magyar
lelkészeknek fizessük be.

Csak onnan forduljunk
közvetlenül a kiadóhivatalhoz,
ahol a lelkész hiányzik,
vagy valami oknál fogva
nem terjesztője a lapnak.

Európán kívüli rendeléseket
a központi hivatal intézi;

Címe:

Életünk (Unser Leben)
Frongartenstr. 15.
9000 St.Gallen (Schweiz)

Az előfizetés tengerentúlra is
14.— svájci frank, ha azonban
légipostával kéri valaki a lapot,
25.— svájci frank, vagy annak
megfelelő más valuta.

Rövid hírek

A Vatikán új Statisztikai Évkönyve szerint 1972-t alapul véve, a világon 683 millió megkeresztelt katolikus él, számuk állandóan növekszik.

Európa 262 millió katolikusából Spanyolországban 98,9 %, Finnországban csak 0,1 % katolikus. Latinamerikában a lakosság 60,8 %-a, — Északamerikában 24,3 %, — Afrikában pedig 11,6 százalék. — Az arányszám Ázsiában a legkisebb, mindössze 2,3 %.

Az angol BBC rádióállomás körkérdesésének kiértékelése szerint Angliában csökkent az ateisták száma. 11 évvel ezelőtt a megkérdezettek 9 %-a vallotta magát ateistának, ma már csak 6 %. A hívők közül 35 % nem Istenben hisz, hanem valamiféle felsőbb lényben, isteni erőben. 14 % vasárnap rendszeresen jár templomba, 10 % pedig személyes problémáit is a lelkésszel beszéli meg.

Az NSZK-ban az utóbbi 15 évben 125 millió DM gyűlt össze a világ leprásainak megsegítésére. Számuk jelenleg 20 millió, további 100 millió személyt pedig a fertőzés veszélye fenyeget. A betegség elleni küzdelem támogatására 1975 január 20-án, a Lepa Világnap alkalmával gyűjtést rendeznek az egész világon.

Az USA nemrégén újjáválasztott kongresszusában 123 a katolikus képviselő száma. A statisztikai adatok szerint az ország történetében erre még nem volt példa. A katolikus képviselők így a kongresszus legerősebb frakcióját képezik — írja az adatokat közlő lap.

Varsó minden katolikus templomában december első vasárnapján pásztorlevelet olvastak fel, amelyben Wyszynski kardinális tiltakozott amiatt, hogy a főváros déli körzetében a hatóságok minden előzetes bejelentés nélkül leromboltak egy kápolnát. A századfordulón épített kápolna Gialniow Szent Lászlónak, Varsó védőszentjének tiszteletére épült. Az eljárás — hangzik a körlevél — egyedülálló a lengyel egyház háború utáni történetében és durván sérti a püspökök és az egyház jogait.

Argentínában tartotta 10. Világkonferenciáját az UCIP, a Katolikus Sajtószövetség. 500 résztvevő vitatta meg az újságírói etika, a vallási, szociális és politikai magatartás kérdéseit.

Keletberlinben és a DDR-ben jelenleg 1,28 millió a katolikusok száma. Az 1342 lelkészből 131 szerzetes, 99 pedig pedig nyugdíjas. A szerzetesnők száma közel 2600.

A jeruzsálemi pátriárka jelentése szerint a Szentföldön csökkenően van a keresztények száma. A pátriárka szerint ennek oka gazdasági, politikai és szociális okokban keresendő, ezért egyre többen kívándorolnak az országból.

Augsburgban egy 70 éves nyugdíjas 50 ezer DM-et tett le a Caritas-igazgató asztalára, azzal a kéréssel, hogy az összeget jutassa el az Indiában éhezőknek. A pénzt bankbetétjéről emelte le, amikor a Caritas révén az Indiában dúló éhínségről és nyomorról értesült.

A Vatikáni Rádió nemrég közvetítette Kodály Orgona miséjét. A nap folyamán pedig részleteket sugárzott a Ben Hur című film zenéjéből, amelynek szerzője szintén magyar, Rózsa Miklós zeneszerző.

Fabiola belga királynét megválasztották a Templeton alapítvány zsűritagjának. Az alapítvány ún. vallási Nobel-díját eddig a többi között a haladók angyala, Terézia anya és a taizei prior, Roger Schutz kapta meg. A kilenc zsűritag a világ minden vallását képviseli. Fabiola királyné az alapítvány katolikus tagja. Elődje egy holland miniszter-asszony volt, aki nemrég megvált tisztségétől.

Nyugatnémetországban a papi hivatások száma az elmúlt évhez viszonyítva 18 %-kal emelkedett. Az egyházmegyei papság száma 20 ezer, a szerzetes papságé pedig 6 ezer. Az apostoli munkában 180 diakonus, 4 ezer szerzetes-testvér és 8 ezer szerzetesnő munkálkodik.

A Szentév alkalmából a Vatikáni Posta december 18-án új bélyeg-sorozatot hozott forgalomba. A sorozat 11 értékből áll és 2,2 millió példányban kerül forgalomba.

A boroszlói katedrális restaurálási munkálatai 1980-ra fejeződnek be — jelentette nemrég egy lengyel napilap. A munkálatok a háború befejezése óta folynak és bár a legmodernebb építészeti eszközökkel végzik őket, a katedrális középkori jellegét szigorúan megőrzik.

Bangla Deshben a legújabb felmérések szerint közel 100 ezer ember vesztette életét éhínség következtében. A felállított 5 ezer segélyközpont nem elégséges arra, hogy az éhező lakosságot élelmiszerral ellássa. Az illetékes miniszter bejelentése szerint a helyzet csak akkor javulhat, ha időben megérkezik a külföldről várt nagyobb gabonaszállítmány, s ha a következő termés az ország területén is gazdag lesz.

MINDSZENTY BÍBOROS KÖNYVE:

Esztergom a primások városa

Sajtó alá rendezte Bíró Béla.

A kötet 132 lapon és 40 illusztrációval nyújtja Esztergom hiteles történetét alapításának ezredik évfordulója alkalmából.

A könyv tudományos alaposága mellett mindenki számára élvezetes olvasmány.

Európában a könyv ára 17.50 svájci frank vagy 100.— Schilling.

Megrendelhető:

1. Ungarische Buchdruckerei, Frongartenstr. 15. 9000 St.Gallen, Schweiz.
2. W. B. Dienst 8307 Effretikon, Schweiz, Postfach: 3621.

Az USA-ban és Kanadában a könyv ára 5.— USA-dollár.

Megrendelhető:

Sisters of Social Service,
440 Linwood Ave.,
Buffalo, N. Y. 14209.
USA.

Életünk

Az európai magyar katolikusok lapja

Felelős szerkesztő és kiadó:

Dr. Vecsey József

Szerkesztőség és nyomda:

Ungarische Buchdruckerei,
9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15.
(Schweiz)

Telefon: (071) 22 55 28

Előfizetés egy évre: 14.— svájci frank
más országban ennek megfelelő valuta
Egyes szám ára: 0.80 svájci frank,

É l e t ü n k — Unser Leben

**Monatschrift für die ungarischen
Katholiken in Europa**

Redakteur und Herausgeber:

Dr. Josef Vecsey

Redaktion und Druck: Ungarische
Buchdruckerei, 9000 St.Gallen,
Frongartenstr. 15. (Schweiz)

Telefon: (071) 22 55 28

Kto. Krt. 603 Ungarische Buchdruckerei
**Sparkassa der Administration
St. Gallen.**

Bezugspreis jährlich: 14.— Sfr.

Lapzárta a hónap 15-én, hirdetéseket pedig csak a hónap 12-ig fogadunk el!